

ÓZBEKISTAN RESPUBLIKASÍ XALÍQ BILIMLENDIRIW MINISTRILIGI

ÁJINIYAZ ATÍNDAGÍ NÓKIS MÁMLEKETLIK PEDAGOGIKALÍQ
INSTITUTÍ

MIYNET TÁLIMI KAFEDRASÍ

NMPI Oqıw-metodikalıq seminarı

Keńesinde tastıyıqlanǵan

Protokol № _____ 2018 j.

MIYNET TÁLIMI ÁMELIYATÍ

páninen ámeliy jumıslar boyınsha metodikalıq qollanba

N ÓKIS -2018

A.Berdimbetova

Metodikalıq qollanba bakalavr bag`darı boyınsha “Miyнет ta`limi” bag`dari`ni`n` oqıw jobasına sa`ykeslenip islengen.

Metodikalıq qollanba miynet tálimi ámeliyatı pánin teren` u`yreniw ushın mo`lsherlengen. Bunda talabalar kiyim-kenshekler tu`rleri, olarg`a islew beriw jolları menen keń túrde tanısadı.

Juwaplı redaktor

K.M.Koshanov - Ájiniyaz atındaǵı No`kis ma`mleketlik pedagogikalıq institutı
filologiya ilimlerinin` kandidatı, professor.

Pikir bildiriwshiler:

B.Avezov - Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı
dotsenti.

I.Turmanov – Qaraqalpaqstan mámleketlik universiteti texnika ilimleriniń
kandidatı, dotsenti.

Kirisiw

G`a`rezsiz O`zbekstan Respublikasın` baslı wazıypası ilimiy-texnikalıq progressti jetilistiriw, o`ndiristi texnikalıq jaqtan qayta qurallandıriw ha`m rekonstruksiyalaw, basqarıw sistemasın, xojalıq mexanizimin jetilistiriw tiykarında ekonomikanı rawajlandıriwdın` erkinligin ha`m na`tiyjeligin arttıriwdan, tag`ı da usı tiykarında O`zbekstan xalqın` abadanlıg`ın ja`ne de arttıriwdan ibarat.

Tigiwshilik sanaatı xalıqtı sapalı ha`m shıraylı kiyim-kenshekler menen ta`miynlewi lazım. Kiyim-kenshek adamnın` en` bir za`ru`rli na`rselerinin` biri bolıp esaplanadı. Sonlıqtan da og`an qoyılatug`ın talaplar artıp baratır. Kiyim-kensheklerge qoyılatug`ın talaplardı gıgienalıq , texnikalıq , estetikalıq ha`m ekonomikalıq talaplarg`a bo`liwge boladı.

Gıgienalıq talaplar-adamnın` den sawlıg`ın saqlawg`a qaratılg`an talaplar. Kiyimnıń tiykarg`ı gıgienalıq ko`rsetkishleri-hawa o`tkiziwshiligi, gıgroskopiyalıg`ı, suw o`tkizbewshiligi ha`m basqalar. Gıgienalıq talaplar buyımnın` nege arnalg`anlıg`ına baylanıslı. Ishki kiyim ha`m jazg`ı kiyimlerin` hawa o`tkizgishligi menen gıgroskopiyalılıg`ı jaqsı, qolaylı, an`sat juwılatug`ın bolıwı kerek. Qısqı kiyimler jıllı bolıwı, plashlar suw o`tkizbeytug`ın bolıwı ha`m t.b.

Texnikalıq talaplar-tigiwshilik materiallarının` sapasına ha`m kiyimler tigiwge qoyılatın talaplar. Tigiwshilik gezlemeleri ha`m tayar tigiwshilik buyımları Ma`mleketlik standartlarga` yamasa texnikalıq sha`rtlerin` talapların qanaatlandıriwı lazım. Kiyim bekkem, go`neriwge, juwıw ha`m ximiyalıq jol menen tazalawg`a shıdamlı bolıwı tiyis.

Estetikalıq talaplar-modag`a baylanıslı. Ha`r qanday kiyim bekkem ha`m qolaylı bolıwı menen birge shıraylı da bolıwı lazım.

Ekonomikalıq talaplar-kiyimnıń nırqı menen baylanıslı boladı. Kiyim belgili bir texnikalıq , gıgienalıq , estetikalıq talaplarga` juwap beriwi, sonın` menen birge arzan bolıwı kerek.

Ha`zirgi waqıtta tigiwshilik o`ndirisi ken' tarmaq boli'p, onda avtomatlasti'ri'lg'an ha'm maxanizatsiyasti'ri'lg'an aldag'i' uskenelerden, kompyuter texnikasi'nan, pa'n ha'm texnika jetiskenliklerinen ken' paydalani'ladi'. Bulardi'n' barli'g'i' tigiwshi qa'nigeden joqari' bilimli ha'm o`z ka`sibinin` jetik mamani boli'wdi' talap etedi. Jeke mulikshilikke jol beriliwi na'tijesinde kishi ha'm orta tigiwshilik ka`rxanalari'ni'n' rawajlani'wi' bul talapti' ja'nede asi'rmaqta.

Bul wazipani' ori'nlaw ushi'n kadrlar tayarlaw ma'selesine ayriqsha itbar beriw lazim. Tigiwshilik sanaatında kiyimdi modellestiriw basqishında da, oni tigiw basqishında da qol miynetinin' salmag'i u'lken bolip, bul miynet o'nimdarlig'in o'siwin pa'seytiredi. Sonin' ushin islep shig'ariwdi mexanizimlestiriw ha'm avtomatlastiriw protssesinde ko'plegen jumislar a'melge asirilib atir. Bular tez jurer ma'shinalar, tigiwshilik yarim avtomatlari ha'm ig'allilap -isitip islew beriw buyimlardi jaratiw, jumis orinlarin zamanago'ylestiriw.

Tigiwshilik ka'rxanasinin' bas waziypasi assortimenti ha'm ma'wsimge say pishimi, estetik ko'rinisi, sapasin shin ju'rekten xaliq talaplarina mas keletug'in kiyimlardi islep shig'ariw. Bunnan tisqari ka'rxanadag'i jumisshilar jumis orinlarin jariqlastiriw, tsexlerdegi shawqimdi kemeytiwge, jumisshilardi jeterli jumis haqi menen qanaatlaniwg'a ha'm bo'lmelerdi zamanago'ylestiriwge u'lken itibar beriw za'ru'r.

Pa`ndi oqıtıwdan maqset bolajaq miynet ta`limi qa`niygelerin tigiwshilikte paydalanılatug`ın o`nimlerdin` turlerin, olardın` sapasına qoyılatug`ın talaplardı, sapa ko`rsetkishlerin anıqlaw usılların ha`m asbab u`skenelerin, ha`m de sol u`skenelerge qoyılatug`ın talaplardı u`yreniw ha`m ta`lim barısında alg`an bilimlerin a`melde qollanıwdan ibarat.

Pa`nnin` waziypasi' – bolajaq miynet ta`limi oqıtıwshılarının` o`z ka`sibinin` jetik mamani bolıwg`a, olardın` tigiwshilik si`rlari'nan paydalanıwdı u`yretedi.

A'meliy jumi's 1

Tema: Tigiwshilik buyi'mlari' haqqi'nda uliwma mag'lumatlar

Jumi'sti'n' maqseti: Tigiwshilik buyi'mlari' menen jaqi'nnan tani'sti'ri'w.

Temani' u'yreniu protsessinde iyeleniletug'i'n a'meliy ko'nlikpeler:

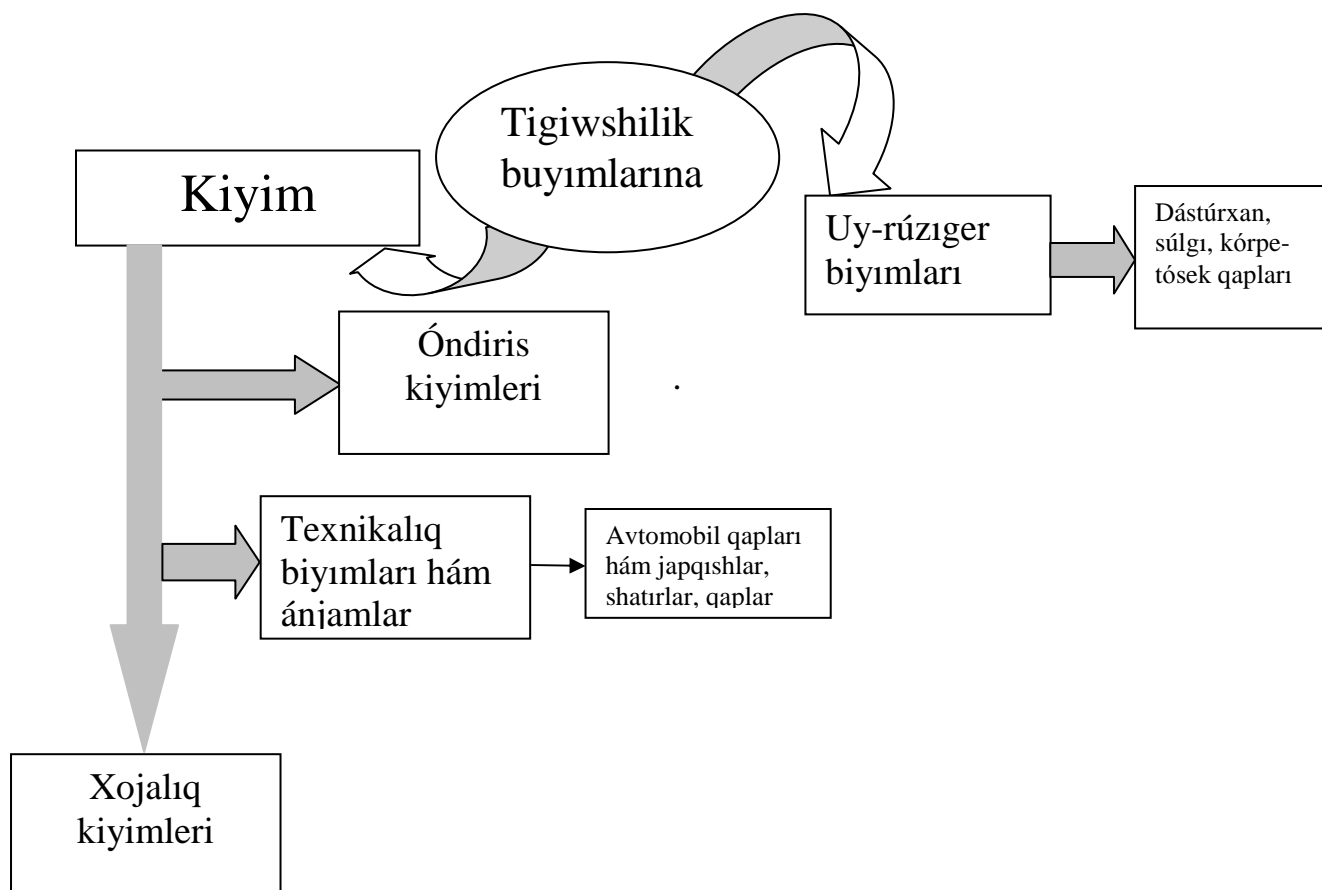
- Kiyim-kenshekler waziypasi ha'm klassifikatsiyasi';
- Tigiwshilik buyimlarin tigwdin' tiykarg'i' basqi'shlari';
- Tigiwshilik ustaxanalari'nda jumi's orni'n sho'lkemlestiriw;
- Texnikali'q qa'wipsizlik qag'iydalar.

Tema boyi'nsha tiykarg'i' mag'li'wmatlar:

Kiyim degende jumis kiyimi, ústki kiyim, bas kiyim, qolg'ap, ayaq kiyim sıyaqlıların keń kompleksi túsiniledi.

Tigiwshilik buyımlarına kiyimden basqa úy-rúziger buyımları (dastúrxan, súlgi, kórpe-dastıq qapları), texnikalıq buyım hám ánjamlar (avtomobil qapları hám japqışları, shatırlar, qaplar) kiredi.

Kiyim óz náwbetinde turmıslıq hám óndiris kiyimleri bolıp bólinedi.

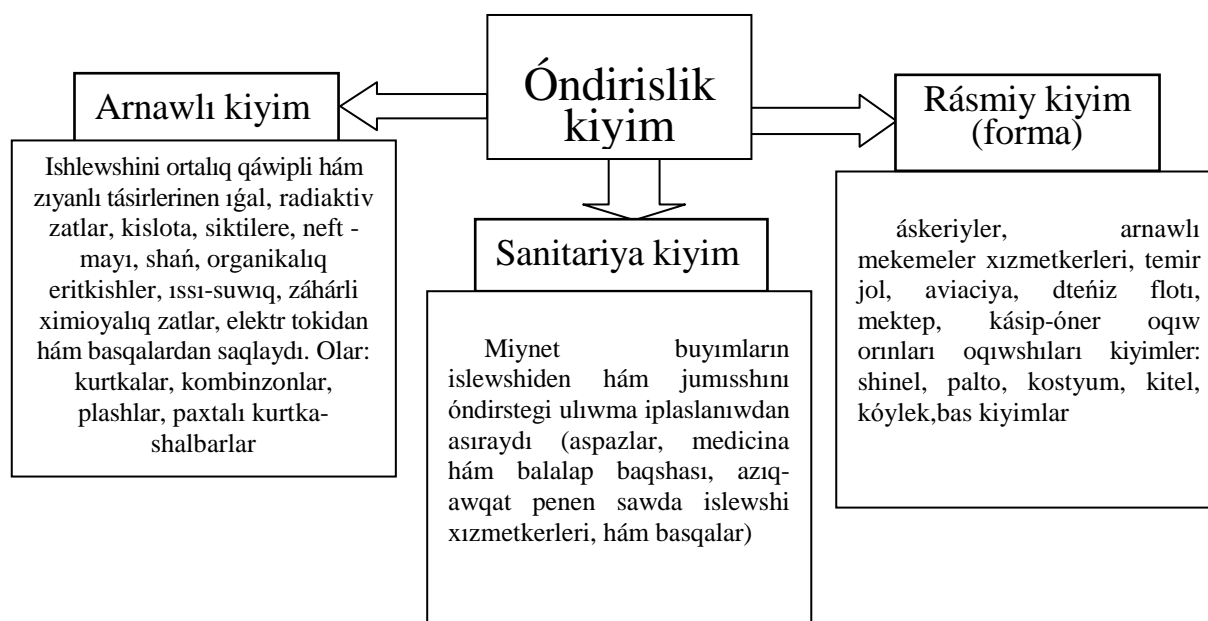

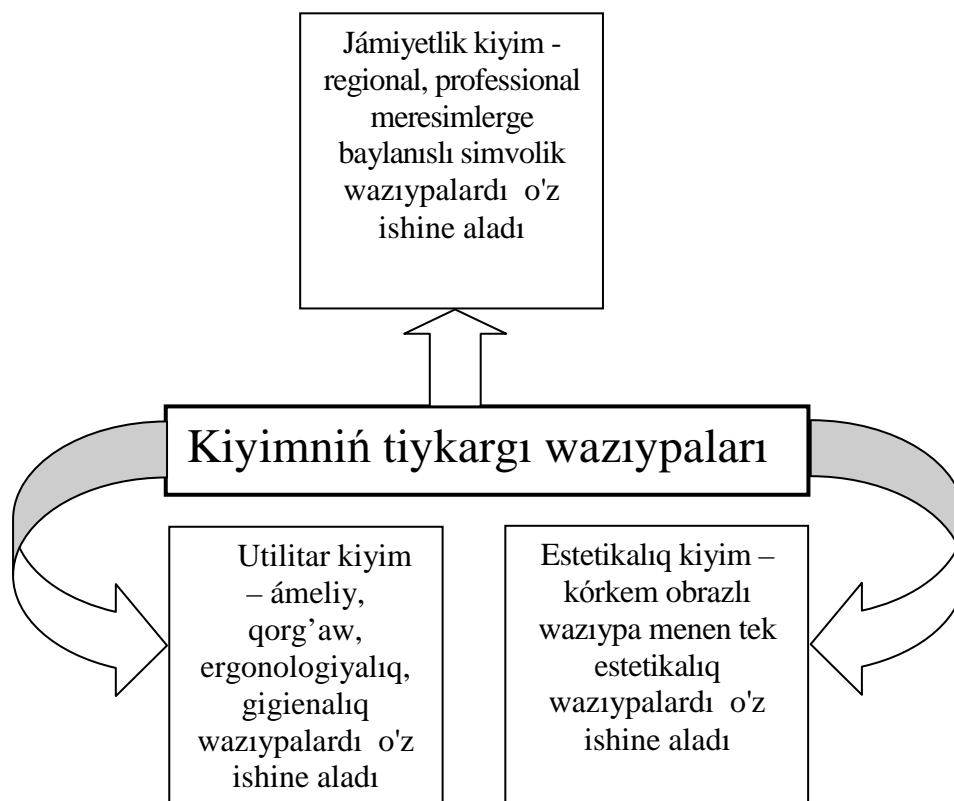
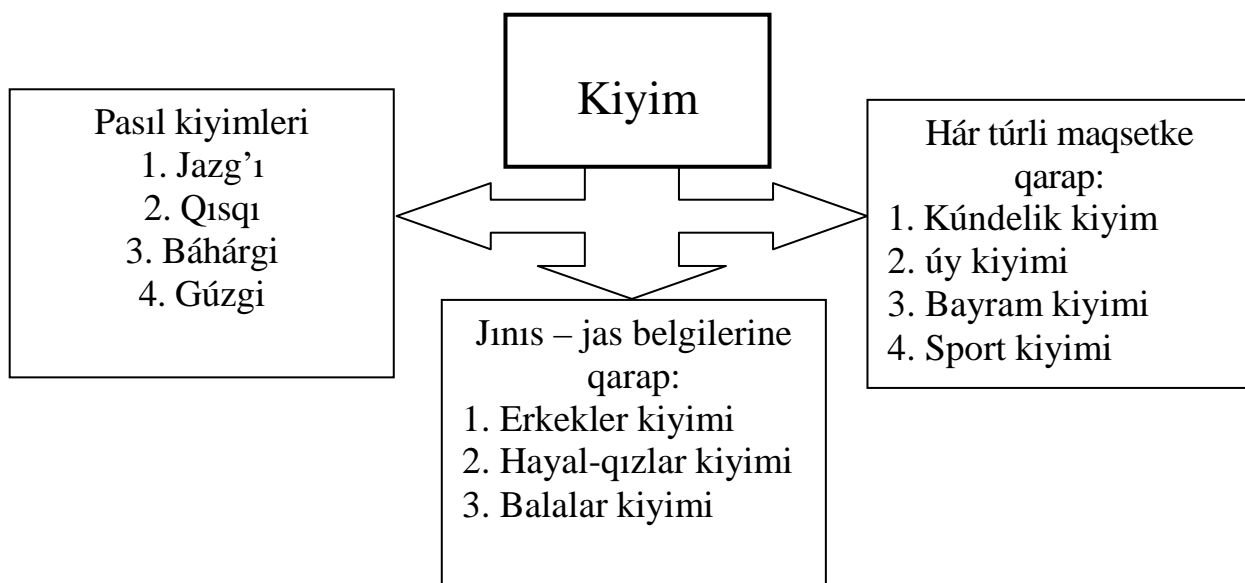
Ústi kiyim ishki kiyim hám korset buyımları kiyimlaeriniń sırtınan kiyiledi kiyimler bolıp tabıladı.

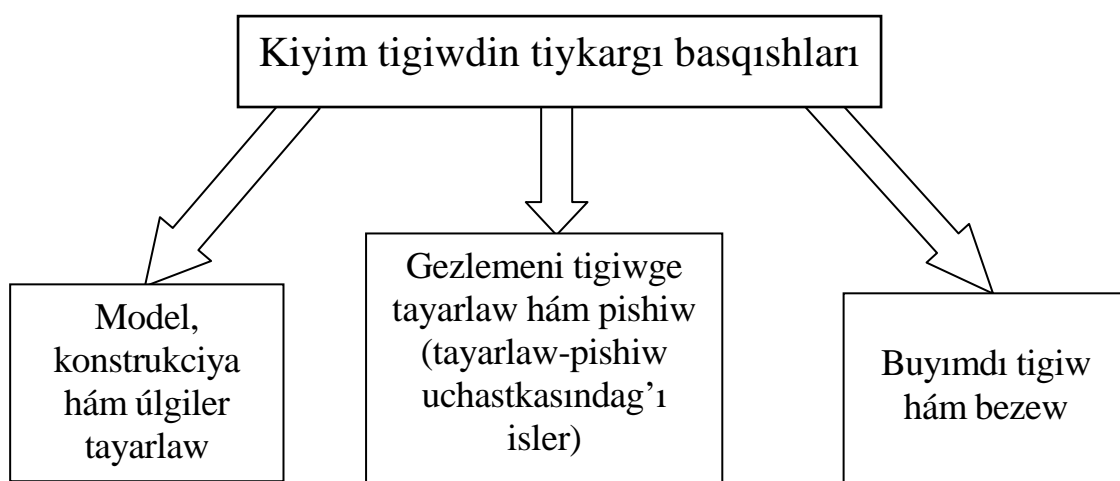

Ishki kiyim – bul tikkeley insan bedenine kiyiletug'ın.

Óndiris kiyimleri – xalıq xojalıg'ınıń hár túrli salalarında jumısshı denesin pataslanıwdan hám jumıs procesinde unamsız hám zıyanlı tásirlerden saqlawshı kiyimler bolıp esaplanadı. Óndiridlik kiyimler arawlı, sanitariyalıq hám rásmiy kiyimler bolıp bólinedi.

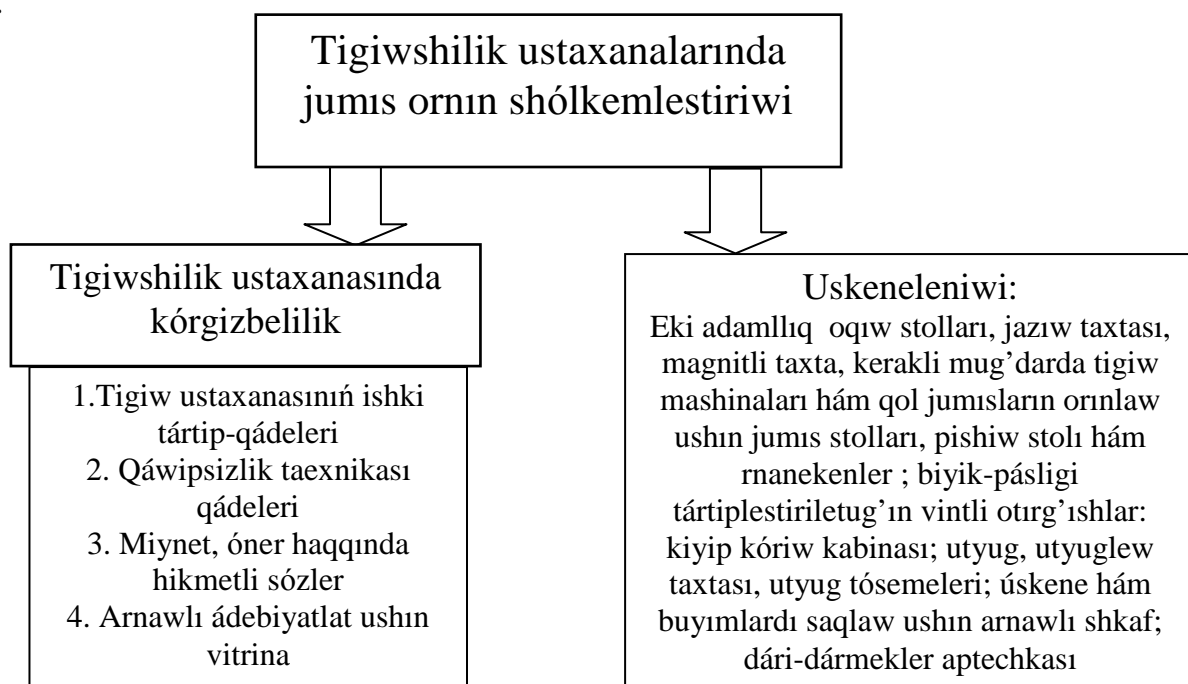

Tigiwshilik ustaxanalarında jumıs ornın shólkemlestiriw

Tigiwshilik ustaxanaları keń, jaqtı, qurg'aq hám azada bolıwı kerek. Diiwal hám mebellerdı reńi úlken gigenalıq hám pedagogikalıq áhmiyetke iye boladı. sonıń ushın diywalar ashıq, hálsiz reńlerge boyalıwı kerek. Ustaxana tábiyiy hám jasalma jaqtan jaqsı jaqtırtılǵ'an bolıwı kerek.

Ustaxanalarda otırıw ushın qolaylı biyikligi tártiplestiriletug'ın vintli otırg'ıshlar qoyladı.

Tiggiw ustaxanasında ayna hám kiyip ildirgishler hám kiyip kóriw ushın kabina bolıwı kerek. Tigiw buyımların ıg'allap-ıstıtıp islew beriw ushın kerekli úskeneler bolıwı kerek.

Ásbap-úskeneler, ánjamlar, kórgizbeli qollanbalar, jumıs úlgileri arnawlı shkaflarda saqlanadı.

Ustaxanada álbette birinshi medicina járdemin kórsetiw ushın zárúr bolg'an dári-dármaqler salıng'an aptechkanıń bóliwı tiyis.

A'meliy jumi's 2

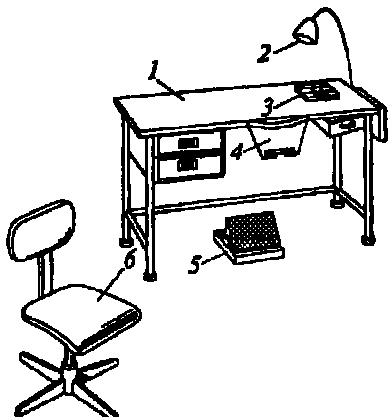
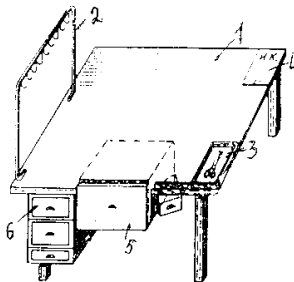
Tema: Qolda ori'nlanatug'i'n jumi'slar

Jumi'sti'n' maqseti: Qolda ori'nlanatug'i'n jumi'slarda jumi's orni'n tuwri' sho'lkemlestiriw, a'sbap – qurallardi' duri's isletiwde bilim ha'm da'slepki ko'nlikpelerdi qa'liplestiriw.

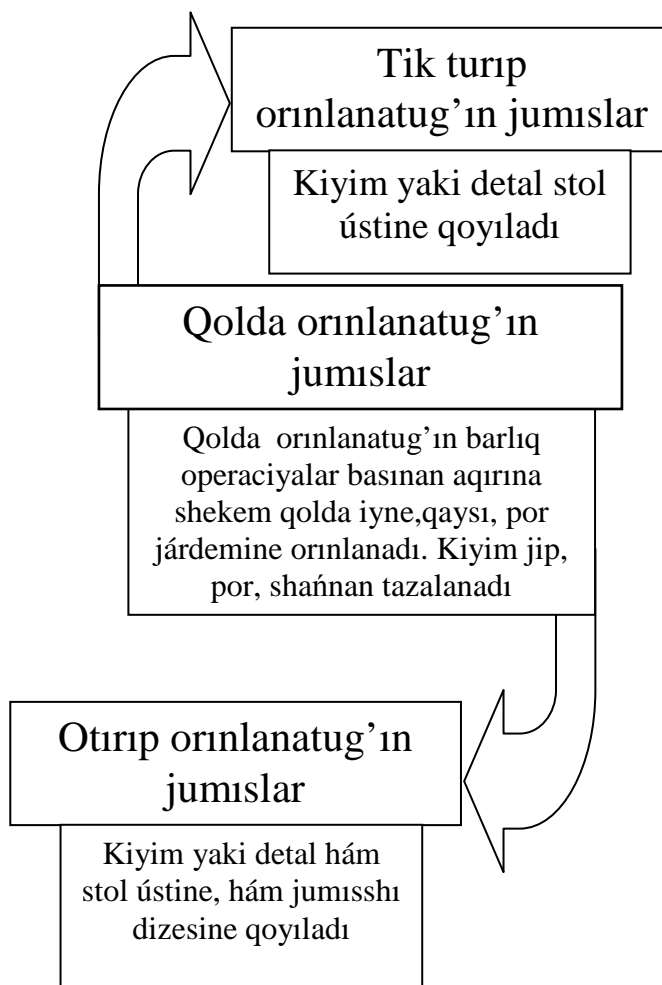
Temani' u'yreniu protsessinde iyeleniletug'i'n a'meliy ko'nlikpeler:

- Qolda ori'nlanatug'i'n jumi'slar ushi'n jumi's orni'n sho'lkemlestiriw;
- Qol jumi'slari' ushi'n a'sbap – qurallardan paydalani'w ;
- Qol tigusleri'ni'n ti'rleri;

Tema boyi'nsha tiykarg'i' mag'li'wmatlar:

Jumi's orni'n ta'minlew.	Suwret
1-stol; Joqari bo'legi tegis, miynet qurali' ulgilerdi saqlaitug'i'n, ashi'latug'I'n tarpalardan ibarat.	
2- jari'tqi'sh, jergilikti jari'twshi qural.	
3- Jip ha'm qurallardi' saqlaw ushi'n;	
4 – Shi'g'I'ndi'lar ushi'n qalta;	
5- Ayaq ushin tirenish;	
6 – vintli stul.	
Tik turi'p ori'nlanatug'I'n jumi's orni'.	
1. Stol ;	
2. Kranshteyn;	
3.Qayshi' ha'm bor saqlaw ushi'n;	
4. Ko'rsetkish kartasi'n saqlaw ushi'n;	
5. Shi'g'I'ndi'lar ushi'n quti' ;	
6. Asbap ha'm quri'lmalardi' saqlaw ushi'n tartpa.	

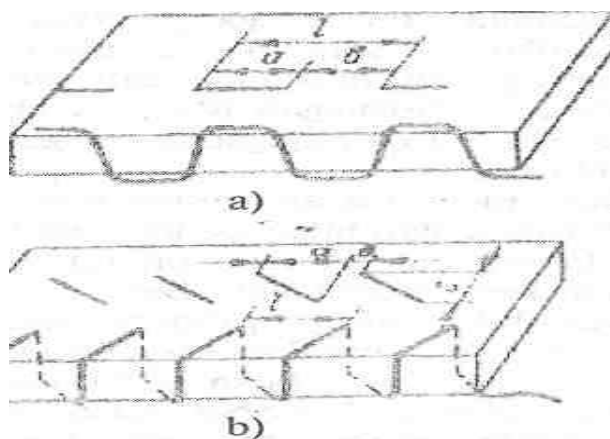
Kiyim tigiw jumısları orınlaw usılına qarata qolda yaqi mashinada orınlanatug'ın jumıslar bolıp bólinedi.

Gezlemelerdi qabı'w iyne ja'rdeminde gezlemeni tesip tesikler arasında jiplerdiń shatısıwınıń bir tamamlag'an cikli qabıw delinedi. Qabıwlarđń dúzlisi hár túrli bolıp, gezlemeniń ońı yaqi terisinde qanday bolıp tigiliwine baylanıslı.

Qabıwlarđń uzınılg'ı hám material ońındag'ı interval menen belgilenip, qabıwđń túrine hám islew berilip atırg'an materialdıń qalıńlıg'ına baylanıslı

(1-súwret)

1. 1-súwret

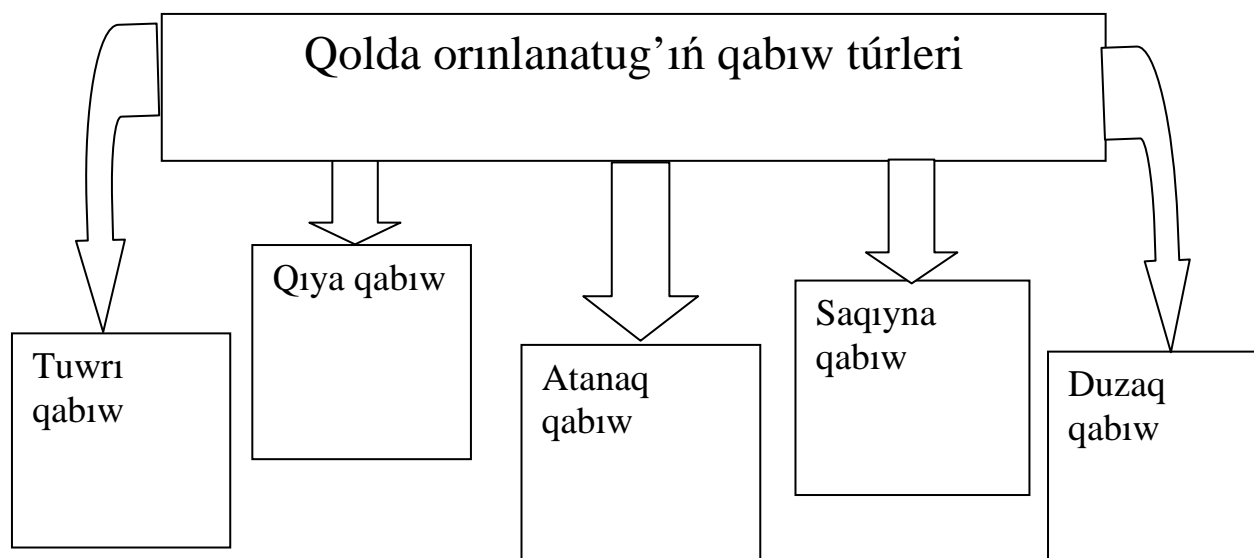
Qabıwlar qolda orınlanadı hám bir jip penen tigiledi. Barlıq qabıwlar tegis, arasındag'ı aralıq gezlemeniń eki tárepinen de birdey bolıwı, jipler bir qalıpte tartılıwı kerek. Qabıwlardıń ólshemleri hám tákirarlanıwshılıg'ı hár túrli bolıwı múmkin. Qabıwlardıń tákirarlanıwshılıg'ın anıqlawda 5 sm qabıwqatarlag'ı qabıwlardıń sanı sanaladı.

Iyne ha'm jiplerdi gezlemeler tu'rine qarap paydalani'w .

Gezlemeniń ati'	Iyne nomeri	Iyne diametri, mm	Iyne uzunlig'i, mm	Jplerdin nomeri
Ko'yleklik ha'm ich kiyimlik gezlemeler	1,2,3	0,6-0,7	30-40	80,60,50
Kostyumlik gezlemeler	4,5,6	0,6 - 0,9	30-40	50,40
Paltolik gezlemeler	7,8,9,10	0,9 -1,2	40-50	40,30

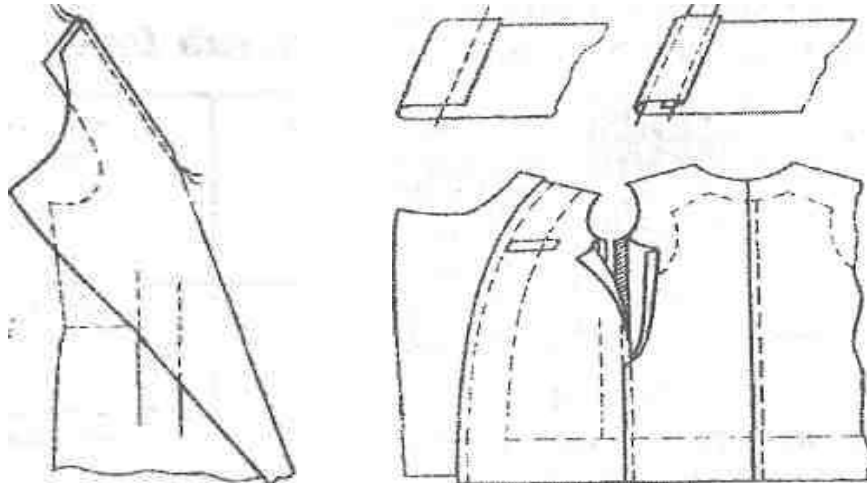
Kiyimlerde jeke buyırtpalar tuykarında atelelerde tigiwde hám úy sharayatında tigiwde qabıw hán qabıwqatarlar kóbirek qollanıladı.

Qabıw hám qabıwqatarlardı qolda orınlawda diametri 0,6 - 1,8 mm, uzunlıg'ı 30-75 mm bolg'an 1-12 nomerli iyneler paydalanıladı. Qabıwlardı payda etiwde jiplerdiń jónelisi hám jaylasıwı hár túrli bolg'anlıg'ı ushın qabıwqatarlar da hár qıylı bolıp shıg'adı.

Tuwrı qabıwıar

Kiyim tigiwde kóbinese tuwrı qabıwlar qollanıladı. Olar tiykarınan kiyimdi ólshep kóriwde, mashina jumıslarına tayarlawda, por sızıqları hám belgilerdi túsiriwde, búrmelerdi payda etiwde, detallardı waqıtsha biriktiriw hám bekkemlew ushın qollanıladı.

3-súwret

Tuwrı qabıwlardan sıрма, bastırma, búgip kóklew, ziydi kóklew, nusqalama qabıwqatarlar hám búrmelerdi payda etiwde qollanıladı.

Tuwrı qabıwlardan payda bolg'an sıрма qabıwqatar (3-súwret), ańsat g'ana sóiletug'ın boladı. Bunday qabıwqatar tiykarınan kiyimlerde ólshep kóriwde, mashina jumısların orınlawg'a tayarlawda detallardı biriktiriw ushın qollanıladı.

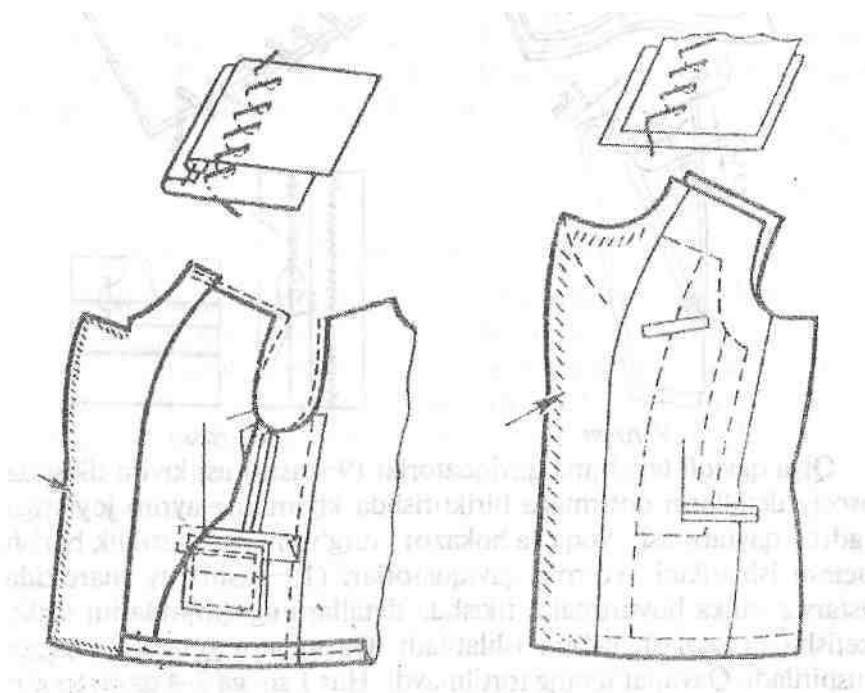
Sırma qabıwqatar menen kóklew ushın 2 detal o'ın ishkerisine qaratıp qoyıladı, shetleri yaki belgilengen sızıqları boyınsha olardan birdey aralıq armannan tuwrı qabıwlar menen biriktiriledi.

Qıya qabıwlar

Qıya qabıwlardıń dúzilisi tuwrı qabıwlardan onshelli pariq etpeydi. Tuwrı qabıwlardı salıwda iyne gezlemem tuwrıdan-tuwrı sızıq boylap shansılsa, qıya qabıwlarda iyne tuwrı sızıqqa qarata detaldıń sırtqı yaki ishki tárepine qıyalatıp shansılıadı.

Jeñil hám ústi kiyimler tigiwde turaqlı qabıwqatarlar da, waqıths a qabıwqatarlar da payda etiledi.

Bastırma qabıwqatarları ústki kiyimler tigiwde detallardı jılısıp ketpeytug'ın etip biriktiriw kerek bolg'anda qollanıladı, sebebi olar detallardıń jılısıp ketiwine jol qoymaydı. Qabıwdıń uzınlıg'ı 0,7-2,0 sm (4-súwret)

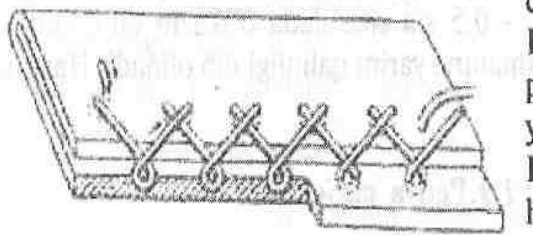
4-súwret

Atanaq qabıwlar

Atanaq biriktiriw qabıwı qırqımları ashıq yaki jabıq detallardıń shetlerin biriktitiriw ushın, máselen, hayallar paltosı eteklerin qaytarıp tigiwde qollanıladı (5-súwret).

Bul qabıwqatarlar shepten oń'ǵa qarap tigiledi. Iyne búklengen qırqımǵa parallel ráwishte kerı jóneliste túyreledi. Iyne náwbeti menen búgıw haqı hám tiykarg'ı detal boylap shansılıadı. Bunda iyne sanshılatug'ın orın arasındag'ı aralıq gezlemeniń tútiliniwsheńligine qarap 0,3-0,5 sm bolıwı, hár bir sm ge 2-3 qabıw tuwrı keliwi, jipti kerip tartıw kerek.

Atanaq qabıwqatarlar hayallar hám balalar kiyimlerin tigiwdw bezew sıpatında da qollanıladı.

11-rasm

5-súwret.

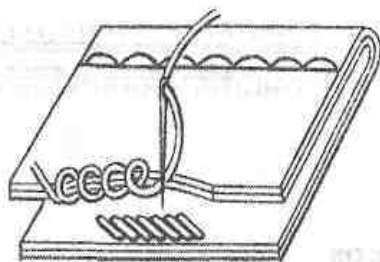
Saqıyna qabıwlar

Saqıyna qabıwlar mashinada tigiw qıyın bolg'an hallarda eki detaldı bir-birine turaqlı túrde biriktiriw yaki kiyimlerde jeke tártipte tigiwge sozılmalı tigris payda etiw ushın biriktiriwde qollanıladı (6-súwret).

Saqıyana qabıw payda etiwde jip gezleme qalıńlıg'ınan tolıq ótip qaytadı hám jáne gezlamege aldınğ'ı tesiginen ótedi. Saqıyana qabıwdıń gezleme oń tárepindegi sırtqı kórinisi mashina baqıyaqatarlarına uqsaydı.

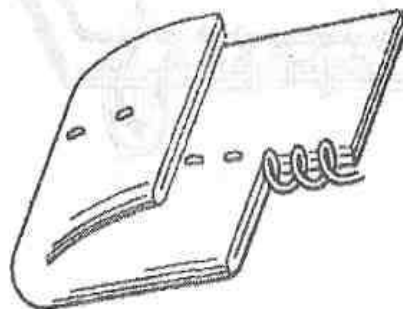
Qabıwdıń kerı tárepinde uzınlıg'ı oń tárepindegige qarag'anda eki esege artıq boladı. Qabıw uzınlıg'ı gezlemenıń qalıńlıg'ına baylanıslı bolıp, 0,1-0,4 sm ge jetedi (7-súwret)

Jasırın biriktiriw qabıwqatarı (7-súwret), jeke tártipte ústki kiyimlerde tigiwde tuyıq qırqımlı detallardıń búgilgen shetlerin tiykarg'ı gezlemege bekitiw ushın, máselen, kóylek etegin qaytarıp tigiw ushın qollanıladı. Jasırın qabıwqatar salıw ushın iyneni detaldıń búklengen jerinen 0,1-0,5 sm aralıqta ótkerip alıp, sol orınnıń qarsısında tiykarg'ı gezlemenıń yarım qalıńlıg'ı ilip alınadı. Har 1 sm de 2-3 qabıw boladı.

12-rasm

6-súwret

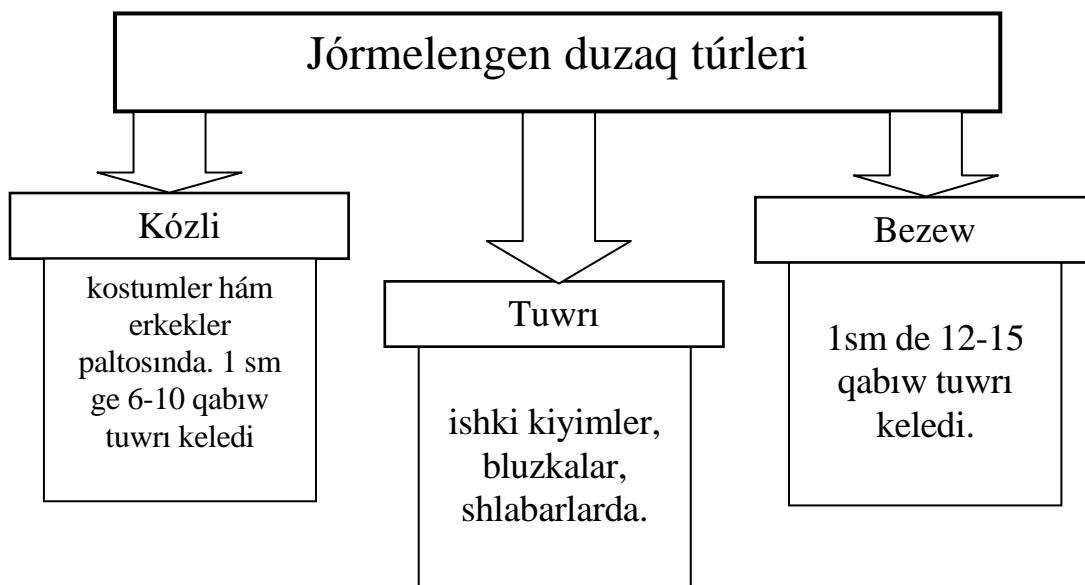

13-rasm

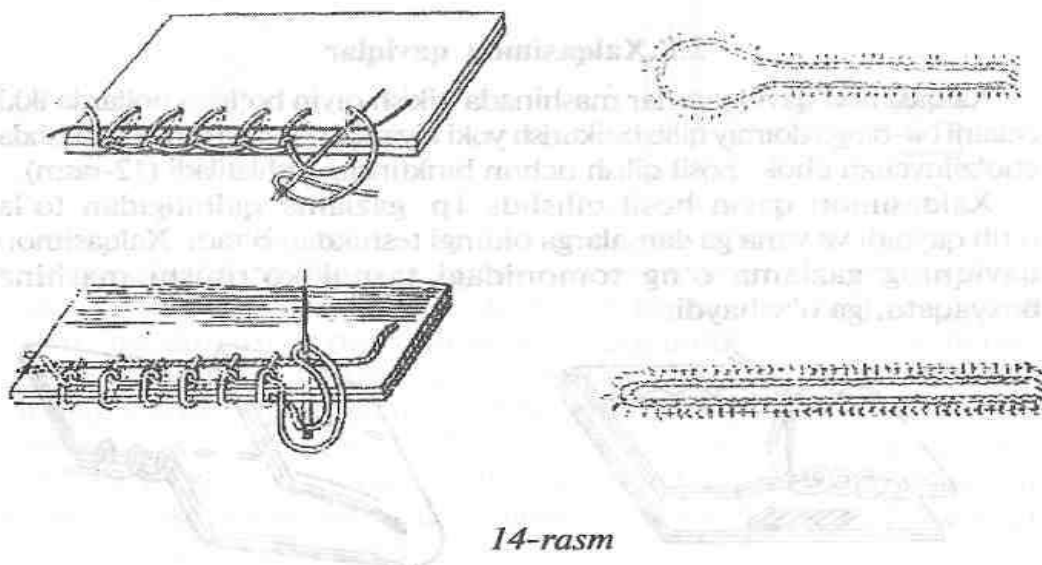
7-súwret

Duzaq qabıwlar

Duzaq qabıwlar qırqpa quzaqlardı qolda jórmew ushın qollanıladı. Jórmelengen quzaqlardıń úsh túri bar: kózli – kostyumler hám erkekler paltosında, tuwrı – ishki kiyimler, bluzkalar, shalbarlarda hám bezew duzaqlar.

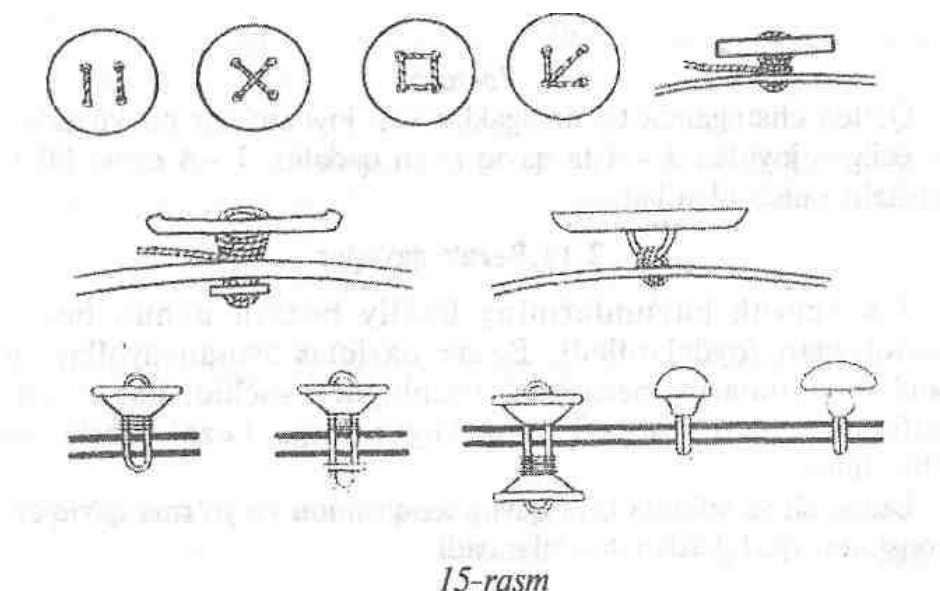
Duzaq qabıwdı payda etiw ushın iyne gezlemege tómeninen quzaq qırqımı shetinen 0,1-0,3 sm armannan túyreledi, iyne ushına jip oraladı hám bir-birinen birdey aralıqta jaylasıwı, jibi bir qalıpte kerilgen bolıwı tiyis (8-súwret)

8-súwret

Sádep qadaw

Sádepler tek tag'ıp júriw ushın g'ana emes, al kiyimdi bezew ushın da qollanıladı. Olar tiykarg'ı material reńinde boladı. Eki tesikli sádepler 4-5 qabıw menen, tórt tesiklileri hár bir tesikten 4-5 qabıw menen bekitiledi. Gezlemeniń qalıńlıg'ına qarap 0,1-0,2 sm selpi jip qaldırıladı. Selpi jip átirapında 2-3 oram jip orap, jip ushı 3-4 qabıw menen bekkemlep qoyıladı. Jip gezleme hám zıg'ır talshıqlı gezlemelerden tigilgen kiyimlerdeń sádeplerin jipti selpi etpesten tigiw kerek. Sádep bekkem qadalıwı ushın tiykarg'ı materialdıń astı jag'ına qatırma yaki ekinshi sádep qosıp tigiledi (9-súwret).

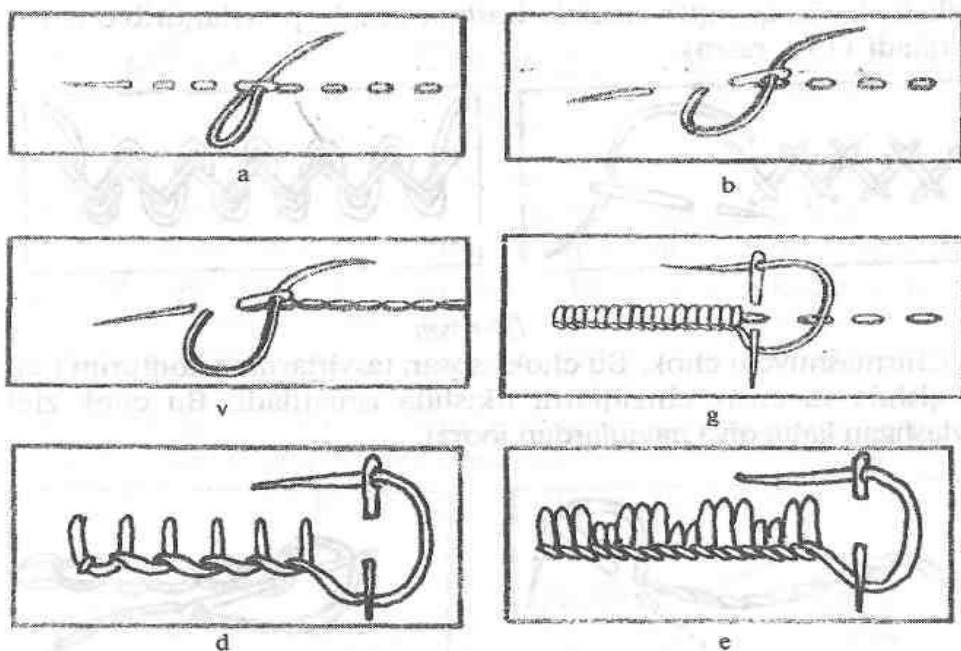
9-súwret

Bezew qabıwlar

Bezew qabıwları tigiwshilik buyımların kórkem bezew ushın paydalanıladı. Olar tiykarınan hayallar hám balalar kiyimlerin bezewde, súlgi, dastúrxan, salfetka, dastıq qaplar sıyaqlı buyımlarg'a bezew beriwde qollanıladı.

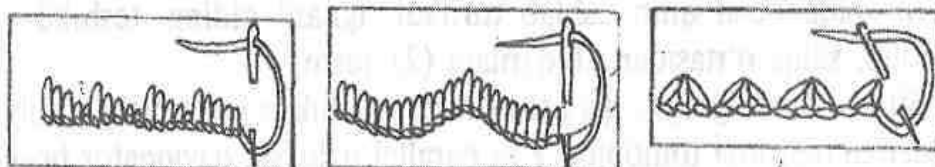
Bezew tigisi sıpatında qiya qabıw, saqıyna hám jórme qabıwlar, atanaq qabıwlardan paydalanıladı.

Jórme qabıwlar gezleme qırqımlarına islew beriw ushın hámde keste tigris sıpatında qollanıwı múmkin. Bunda qabıwlardıń tıg'ızlıg'ına, uzınlıg'ına qarap hár túrli qabıwqatarlardı payda etiw múmkin (10-súwret).

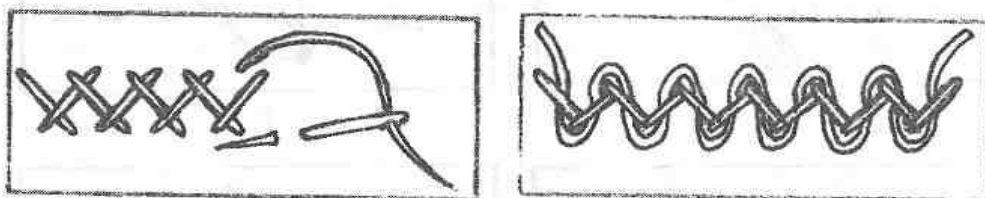
17-rasm
10-súwret

Uzun hám kelte qabıwları náwbet penen jaylastırıp yaqı bir neshe qabıwları toparlarǵ'a birlestirip hár túrli bezek qabıwları tigiledi (11-súwret).

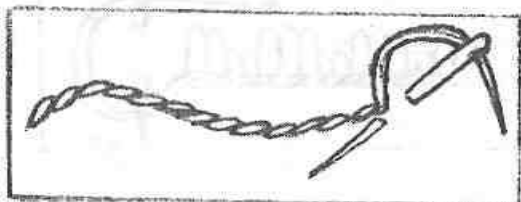
11-súwret

Atanaq qabıw da keste tigiwde kóp qollanıladı. Bul qabıwdıń jáne bir túri barqıt qabıw bolıp, bunda áweli atanaq qabıwqatar tigiledi, keyin qabıwlar arasında basqa reńli jip aylandırılıp ótkerip shıǵ'ıladı (12-súwret).

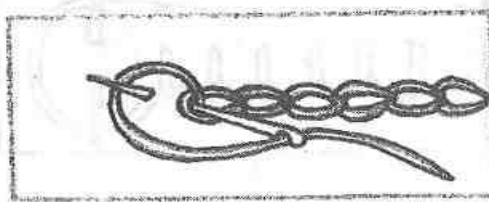

19-rasm
12-súwret

Ayqaspa tigis, bul tigis tiykarınan konturdı tigip shıg'ıwda hám ensiz sızıqları tigiwde qollanıladı. Bul tigis tıg'ız jaylasqan kelte qıya qabıwıardan ibarat. Tigiw shepten óng'a qarap orınlanadı, bunda jip "ózinen armang'a" qaratıp jóneltiledi, al iyne bolsa kerisinshe "ózine qaratıp" háreketlendiriledi (13-súwret).

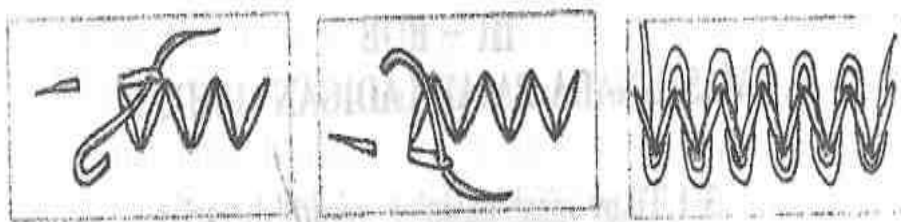
20-rasm
13-súwret

21-rasm
14-súwret

Shınjır tigis bir-birinen shıqqan saqıynalar kórinisine iye. Jumıstı orınlaw mudamı "ózine qaratıp", shepten óng'a jóneltiledi. Iyne ón tárepke shıg'arılıp, jipti bas barmaq penen saqıya jasap uslap turıladı, iyneni aldındı tesikten kiritilip, saqıyna ortasınan shıg'arılıadı (14-súwret).

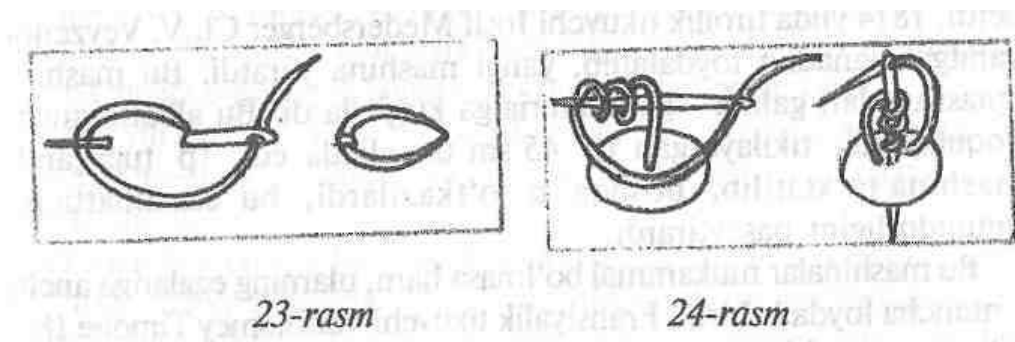
Kesik tigis (zigzag)-qıya tigiwlerdiń úzliksiz jaylasıwı bolıp, gezlemenıń arqa tárepinde 2 parallel qabıwlar payda boladı. Bunda iyne hár sarap aldındı qabıw tesiginen kirgiziledi. Kesik tigis tiykarında da tap atanaq tigistegi sıyaqlı barqıt tigis orınlaw múmkin (15-súwret).

22-rasm
15-súwret

Bekkemleme saqıyna qabıw-trikotaj materialılg'a keste salıwda qollanıladı, áweli bir shınjır qabıw salınadı, jip ón tárepke ótkerilip saqıyna payda etiledi, iyneni birinshi tesikke kirgizip, saqıynanıń ortasınan shıg'arılıadı hám kishkene qabıw payda etiledi, iyneni quzaq sırtınan gezlemenıń keri tárepinen ótkeriledi (16-súwret). Tıyınsheler-tigiw ushın jipti gezleme astınan ónına qarap ótkeriledi, iyneniń ishine

jipti bir neshe máрте aylandırıp, jáne ilgeridegi tesiktiń janınan gezlemenıń arqa tárepine ótkeriledi (17-súwret)

16-súwret

17-súwret

A'meliy jumi's 3

Tema: Tigiw mashinası'nda ori'nlanatug'i'n ju'mi'slar

Jumi'sti'n' maqseti: Tigiw mashinası'nda ori'nlanatug'i'n ju'mi'slardi' sho'lkemlestiriw, tigiw mashinaları ha'm olardıń túrleri haqqında ko'nlikpelerdi qa'liplestiriw.

Temani' u'yreniu protsessinde iyeleniletug'i'n a'meliy ko'nlikpeler:

- Mashinada orınlanatug'ın jumıslar ushın jumıs ornın shólkemlestiriw;
- Mashina tigiwler hám tigiwqatarlar ;
- Tigiw mashinaları haqqında mag'lıwmatlar hám olardıń túrlerge bóliniwi;

Tema boyı'nsha tiykarg'i' mag'li'wmatlar:

Mashinada orınlanatug'ın jumıslar ushın jumıs ornın shólkemlestiriw.

Mashinada orınlanatug'ın jumıslar ushın mólsherlengen jumıs ornı individual elektr júritkishli stol, otırg'ıshı tártplestiriletig'ın vintli stol menen úskelenedi. Stolg'a tigiw mashinasınıń bas bólegi ornatıladı, zárúr ásbap-úskeneler qoyıladı.

Jumıs ornında ayırım jaqtılandırıwshı yaqi mashina korpusına ornatılǵ'an ornılıq jaqtırtqısh bolıwi tiyis. Tepkini ayaq penen kóteriw ushın stol qaqqag'ı tómenine iyinli richag ornatıladı. Stol beti tegis bolıwı kerek. Nayshag'a jip oraw ushın stolg'a arnawlı úskene bekkemlenedi.

Stolda qayta islenetug'ın detallar hámde usı texnologiyalıq operaciyanı orınlaw ushın zárúr bolg'an ázbab, qurılmalar g'ana turadı.

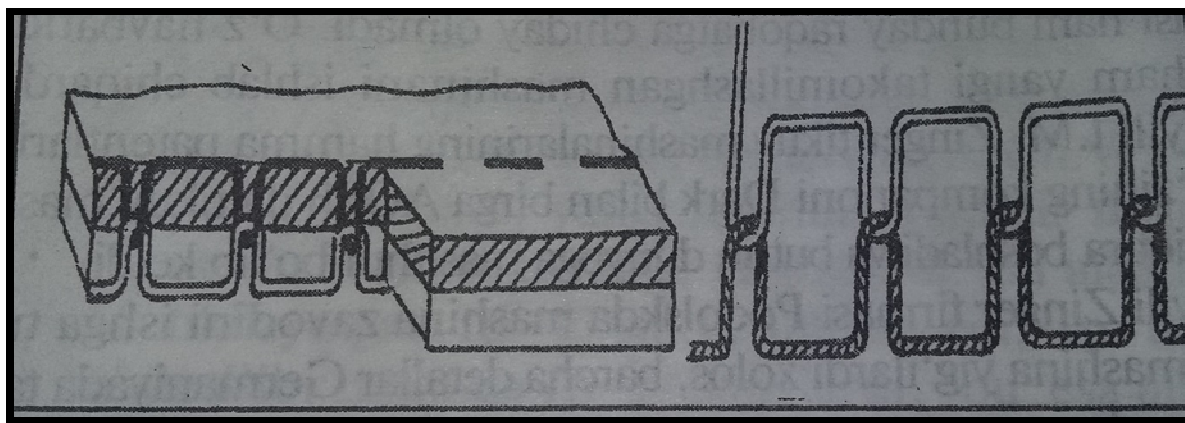
Jumıstıń aqırında jumıs ornı jaqsılap tazalanıp, islew berilip atırg'an detallardı chkafqa qoyıw, ásbap hám qurılmalardı stol tartpasına salıw kerek. Jumıs ornı durıs shólkemlestirilgende miynet ónimdarlıg'ı artadı hám óniminın' sapası jaqsılanadı.

Mashina tigusler hám tigusqatarlar.

Tigiwshilik buyımları tayarlaw proceslerindeki tiykarg'ı texnologiyalıq úskene tigiw mashinası saplanadı.

Tigis salıwshı mashinalarda detallar eki jip-iynege hám oymaqtag'ı jiptiń óriliwi esabınan birigedi. Jiplerdiń óriliwine qarap mashina baxyaları oymaq hám shıjır baxyaları bolıp bólinedi. Gezlemelerdi biriktiriwde kóbinese oymaq 302, 302 -1, 302 - 2, PMZ - bir iyneli mashinalar, bular gezlemelerdiń ústki qatlamların jaylastırıw qurılmaları menen támiyinlengen hám jeńlerdi ótkeriw ushın mólsherlengen. Gezlemelerdi biriktiriwde kóbinese oymaq tigiw mashinalar, al trikotaj polotnoları hám basqa elastikalıq materiallardan tigiw ushın detallardı biriktiriwde shıjır baxiyalı mashinalar qollanıladı. Oymaq járdeminde payda etiletug'ın eki jipli baxiyaqatar eń kóp tarqalg'an, bunda ústingi jip iyne arqalı materialg'a ótkenligi usnıń "iyne jibi", tómeni jip oymaqtagı sańlaq arqalı shıqqanlıg'ı ushın "oymaq jibi" dep ataladı.

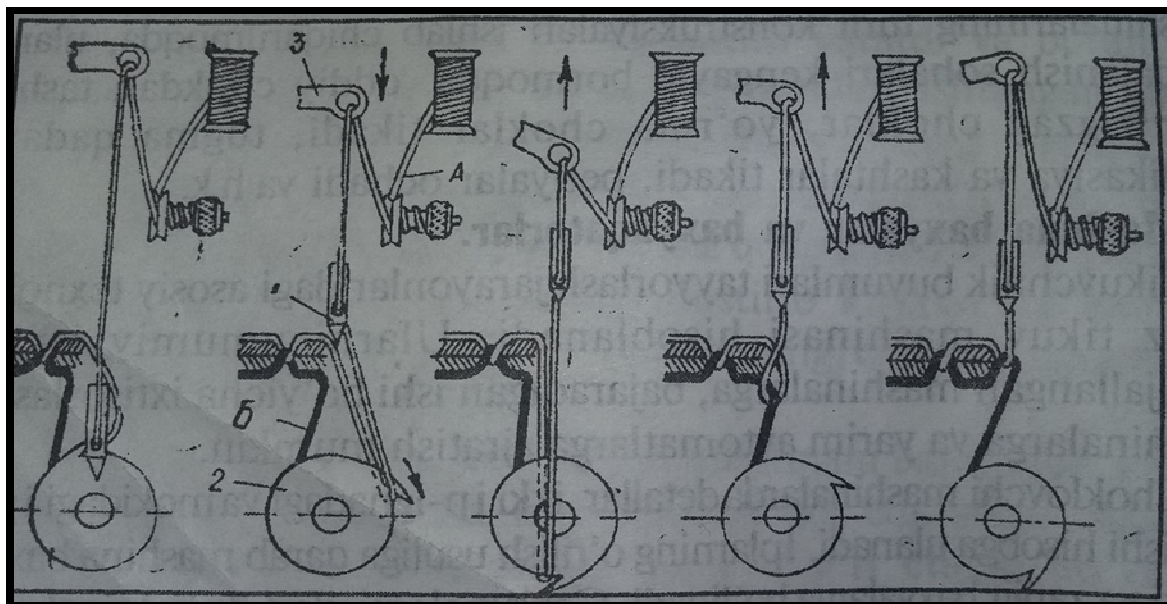
Oymaq tigiw bekkem boladı, elastik emes, onshelli sozılmaydı, jipler belgili bir keriliw menen órilgenligi ushın gezlemeler puqta birigedi (18-súwret).

18-súwret

Tigis - mashina iynesiniñ gezlemeni tesip ótken eki qońsı noqatları arasındag'ı jiplerdiñ oralıwı . Tigisqatar - tigislardıñ úzliksiz tákirarlanıwı natiyjesinde payda boladı.

Oymaqlı masnında baxiya 5 basqıshta payda boladı (19-súwret).

19-súwret

1) Iyne gezlemeni tesip ótip, ózi menen birgelikte ústingi jipti iyne plastinasınıñ tómenine alıp ótedi. Eñ aqırǵ'ı tómengi halatına jetip, 2-3 mm kóteriledi. Bul wqıtta oymaq aylanba háreket etip, shep tárepke iyne ushına jetip keledi hám onın saqıynasın iledi. Jip tartqısh bolsa joraqı halatınan tómenge háreketlenip, iyneni ústingi jip penen támiyinleydi. Tepki gezlemeni basıp turadı.

2) Iyne joqarıǵ'a háreketin dawam ettiredi, gezlemeden shıǵ'adı, oymaq aylanba háreketin dawam ettirip, ilip alg'an saqıynasın óz átirapında keńeytedi. Jip tartqısh tómenge háreketin dawam ettirip, oymaqtı ústingi jip penen támiyinleydi. Tepki hám tisli reyka áwelgi halatında qaladı.

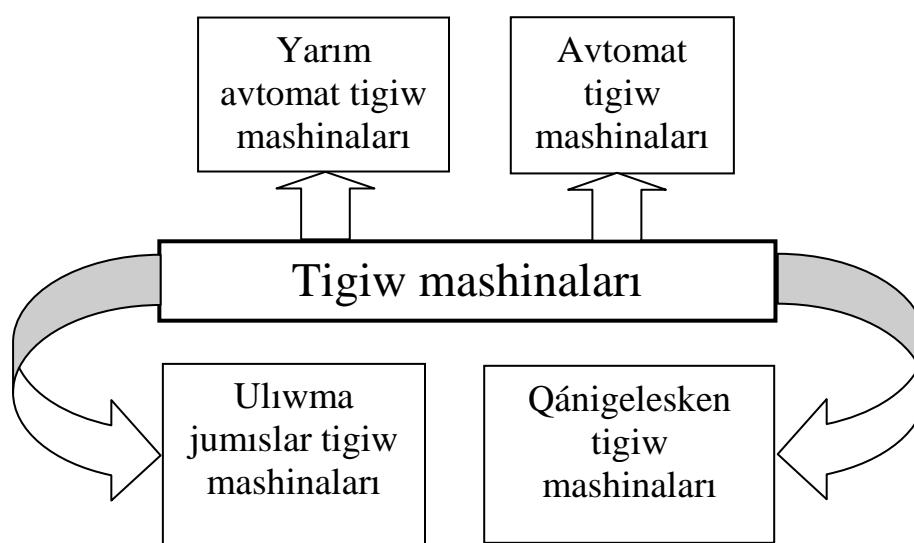
3) Iyne joqarıǵ'a háreketin dawam ettiredi hám eñ aqırǵ'ı joqarı halatına jetedi. Oymaq shepke aylanba háreketin dawam ettirip, saqıynanı maksimal keńeytedi. Jip tartqısh bolsa tómenge háreketin dawam ettirip, eñ tómengi halatına jetedi. Tepki hám tisli reyka áweli halatın iyeleydi.

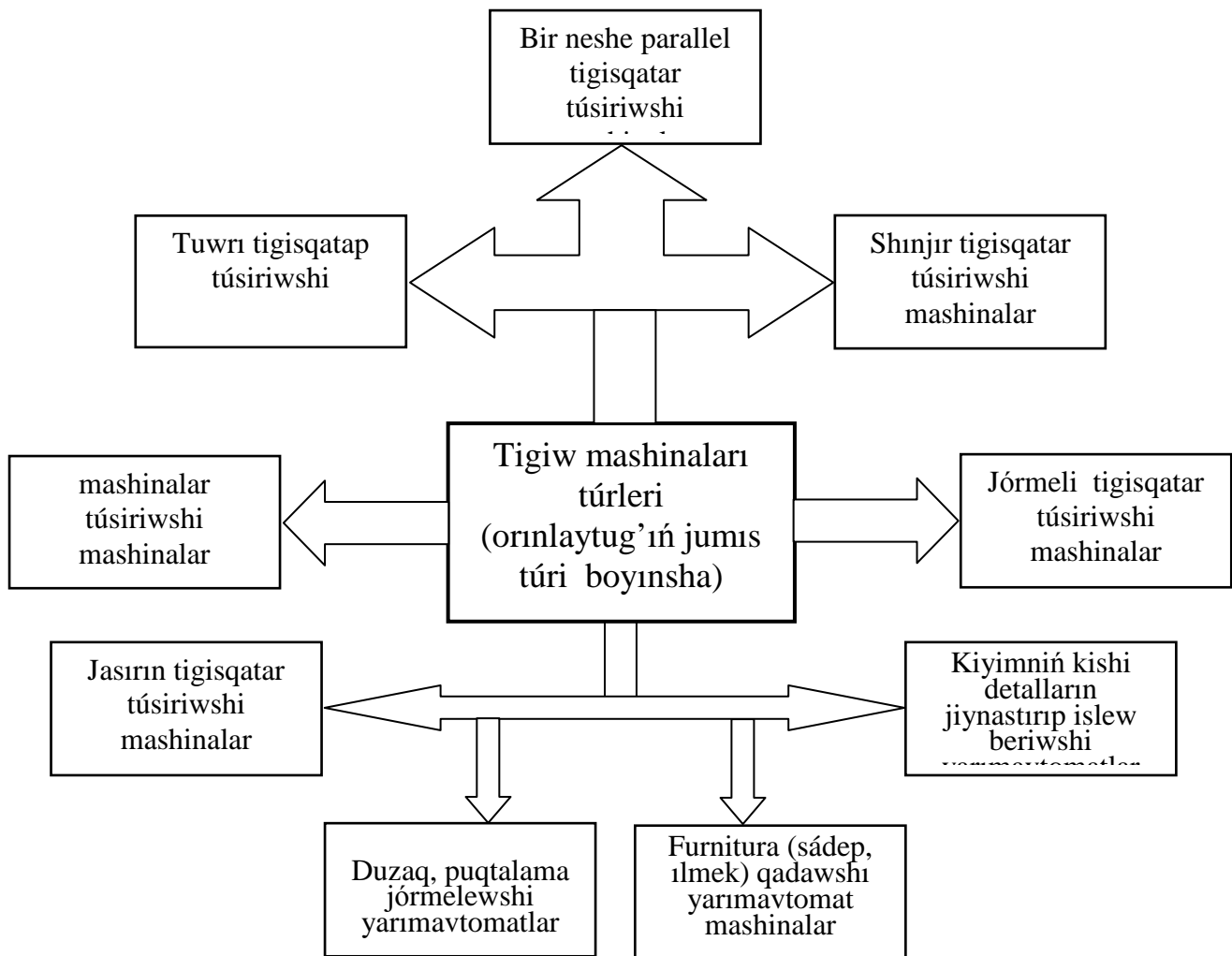
4) Iyne tómenge háreketlenedi. Oymaq aylanba háreketuin dawam ettirip, 210° qa ótedi, saqıynanı bosatadı, naysha jibi bolsa usı saqıyna ishinde qalıp oralıw

jigeze keledi. Jip tartqısh birden kóterilip, ústindegi jip saqıynasın tartadı. Tepki hám tisli reyka áwelgi halında qaladı.

5) Iyne gezlemege kire baslaydı. Oymaq keyinge qarap aylanıp, dáslepki halatına keledi. Jip tartqısh eń joraqg'ı halatına jetedi hám baxıyanı keredi. Usı waqıtta tisli reyka bir baxiyag'a gezlemeni jılıstıradı. Tepki áwelgidey gezlemeni basıp turadı.

Tigiw mashinaları haqqında mag'lıwmat hám olardıń túrlerge bóliniwi.

A'meliy jumi's 4

Tema: Tigiw mashinalarının' tiykarg'ı mexanizmleri hám mashina tigus túrleri

Jumi'sti'n' maqseti: Tigiw mashinalarının' tiykarg'ı mexanizmleri hám mashina tigus túrleri haqqında ko'nlikpelerdi qa'liplestiriw.

Temani' u'yreniu protsessinde iyeleniletug'i'n a'meliy ko'nlikpeler:

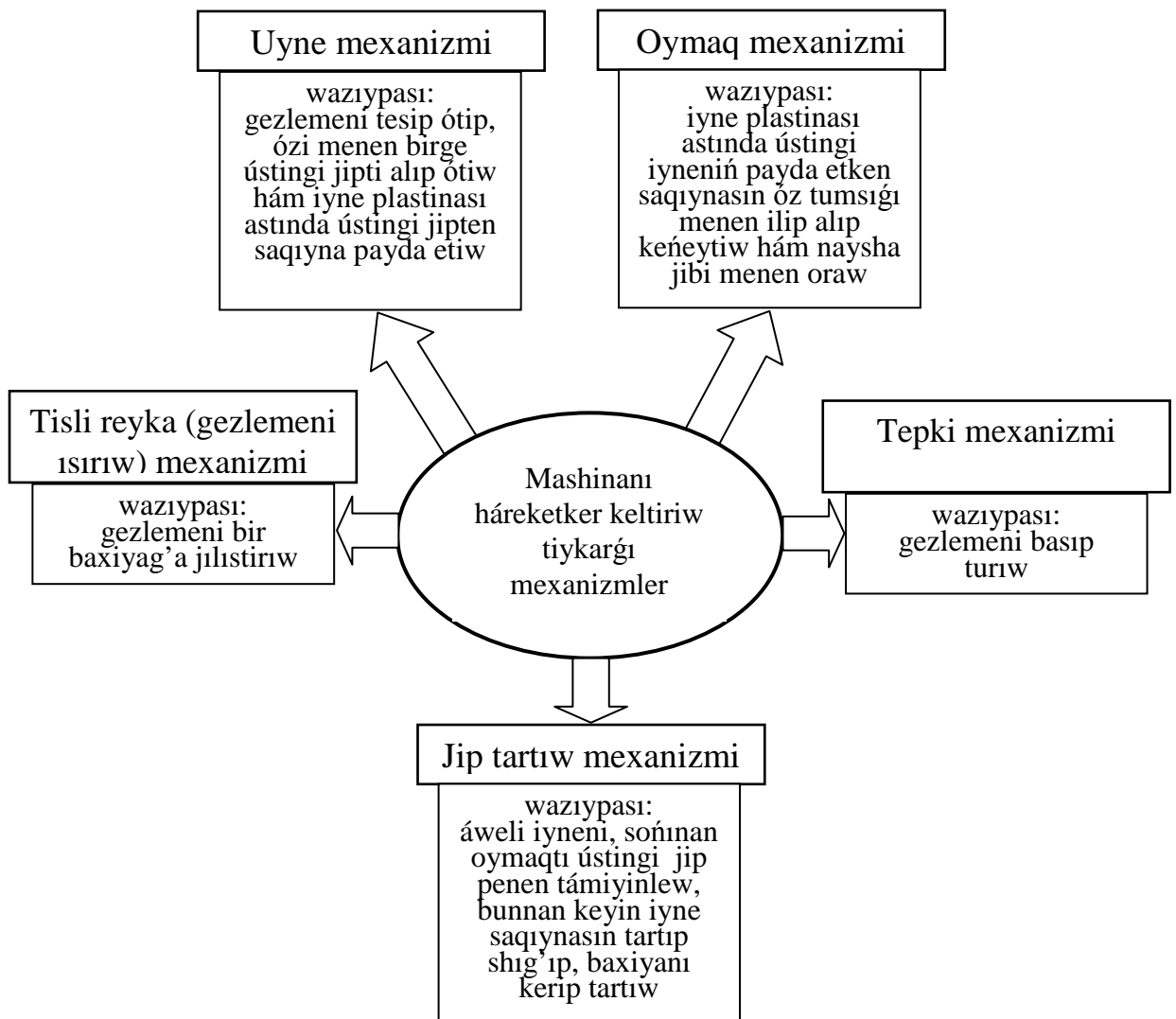
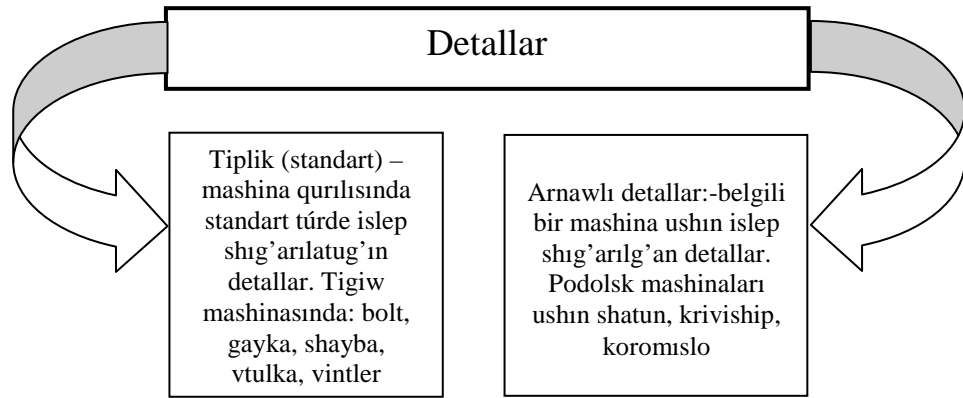
- Tigiw mashinalarının' tiykarg'ı mexanizmleri;
- Tigiw mashinasi' tigus túrleri;
- Tigiw mashinasının jumısı nuqsanları;

Tema boyi'nsha tiykarg'i' mag'li'wmatlar:

Mashina - paydalı jumıs atqarıwshi mexanizm

Mexanizm – ózara baylanısqa bir neshe detallar

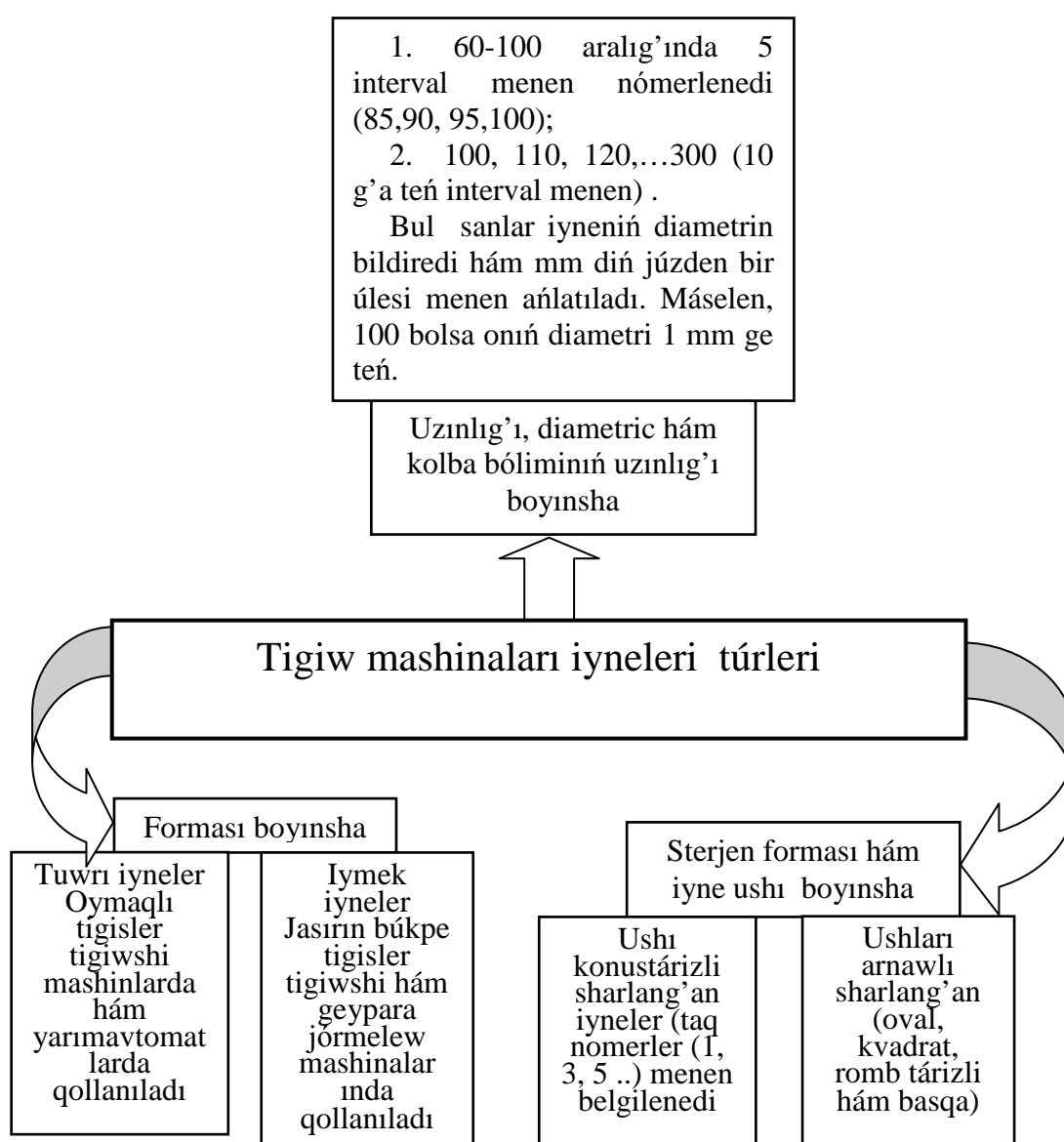
Detallar - belgili bir maqset ushın islep shıǵ'arılǵ'an qattı deneler

Tigiv mashinası iyneleriniń dúzilisi hám túrlerge bóliniwi

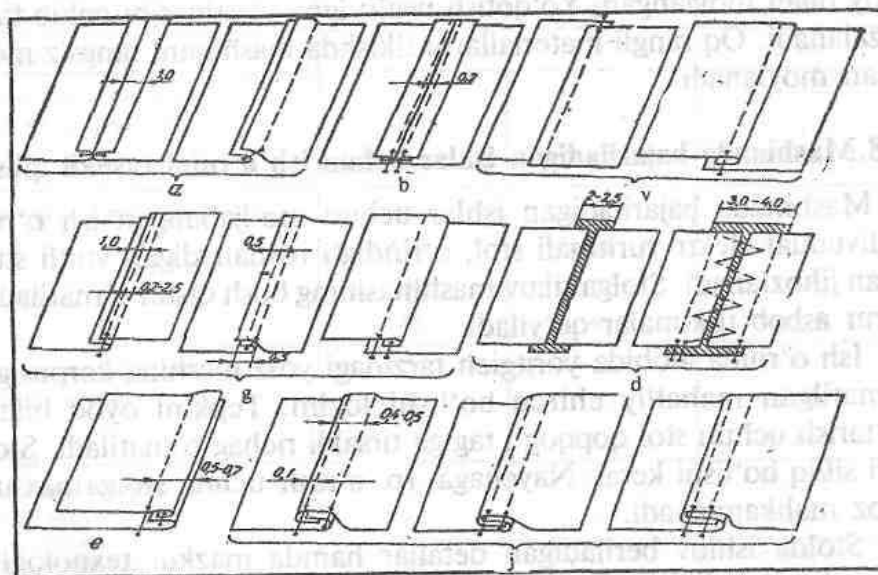
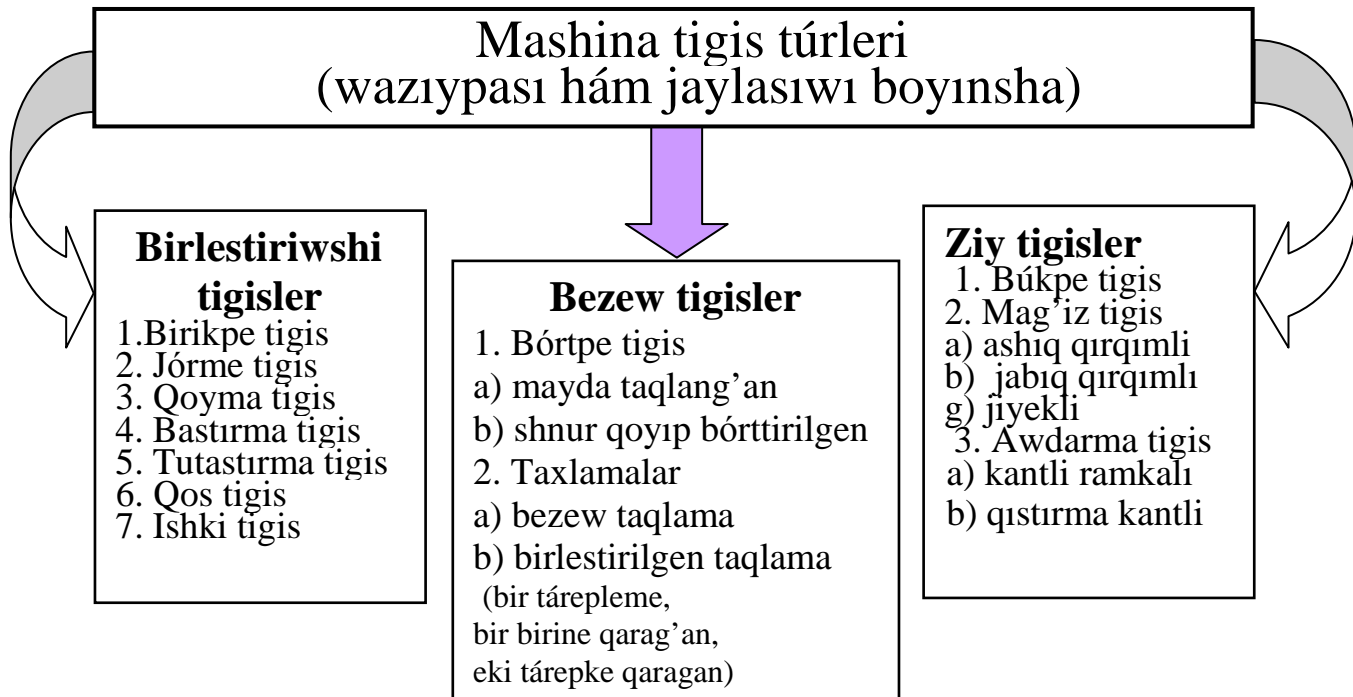
Iyne tigiv mashinasınıń tiykarg'ı jumısshı organı esaplanadı. Ol joqarı sortlı polattan tayarlanadı. Tigiv mashina iynesi quramalı dúziliske iye. Ol kolba, sterjen hám iyne ushınan turadı. Iyneniń sterjen bóleginiń bir árepinde oyıqshası hám ekinshi tárepinen kishi oyıqshası, tómengi bóleginde jip ótkeriletug'ın kózi boladı.

Mashina iyneleriniń túrleri kóp. Iyne kózi diametric ótkeriletug'ın jip diametrinen úlkenirek bolıwı kerek. Iyne gezleme túri, qalıńlıg'ına qarap tańlanadı.

Mashina tigus túrleri

Tigiw buyımların biriktiriwshi tiykatg'ı qural mashinada tigiletug'ın jipli tigusler bolıp tabıladı.

30-rasm

20-su'wret. Mashina tigus túrleri

Tigıw mashinasının jumısı nuqsanları

1. Tigisqatar bos. Jipler jetkilikli dárejede tartılmag'an.

Saplastırıw: Naysha qaqqag'ındag'ı vintti saat tili jónelisinde birap tómengi jip kerip tartıladı, al keyninen usı keriliwine qarap ústingi jiptiń tartılıwı tártiplestiriledi.

2. Tigisqatar júdá tartılǵ'an. Sebebi eki jip júdá kerilip tartılǵ'án. Saplastırıw usılı: tómengi jipti bosatıp, onıń keriliwine qarap ústnigi jip (áste-aqırın bosatıladı) keriliwi tártiplestiriledi.

3. Jiplerdiń oralıwı gezleme ústinde kórinip qalg'an. Sebebi, ústingi jip júdá kerip tartılǵ'an, tómengi jiptiń keriliwi bos. Saplastırıw usılı: ústingi jip áste-aqırın bosatıladı. Naysha qaqqag'ındag'ı vintti saat tili jónelisinde burap, tómengi jiptiń keriliwi tártiplestiriledi.

4. Jiplerdiń oralıwı gezlemine tómengi jag'ında kórinip turadı. Sebebi, ústingi jip júdá bos, tómengi jip júdá kerip tartılǵ'an. Saplastırıw usılı: naysha qaqqag'ındag'ı vintti saat tili jónelisine qarsı birap jiptiń keriliwi bosatıladı.

5. Tigisqatar kir. Sebebi, mashina jaqsı tazalanbag'an, qaqqaq may menen maylanadı. Saplastırıw usılı: iyne plastinasın ashıp, tómengi beti tazalanadı. Aq reńli materiladı tigiwde mashina reńsiz may menen maylanadı.

A'meliy jumi's 5

Tema: Tigiwshilik buyi'mlari'n ig'allap-i'si'ti'p islew beriw.

Jumi'sti'n' maqseti: Tigiwshilik buyi'mlari'n ig'allap-i'si'ti'p islew beriw usi'llari'n u'yreniw.

Temani' u'yreniu protsessinde iyeleniletug'i'n a'meliy ko'nlikpeler:

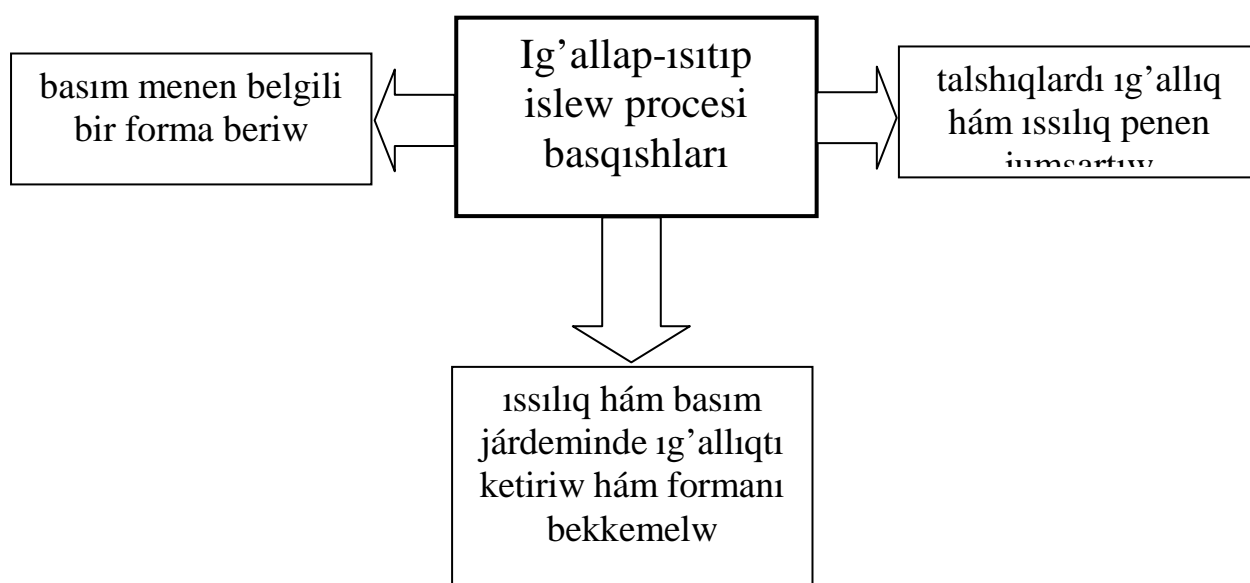
- I'g'allap-ısıtıp islew procesi basqıshları;
- Ig'allap-ısıtıp islew úskeneleri hám qurılımları;
- Ig'allap-ısıtıp islew tártibi;
- Detallardı termoflksaciyalaw haqqında mag'lıwmat;

Tema boyi'nsha tiykarg'i' mag'li'wmatlar:

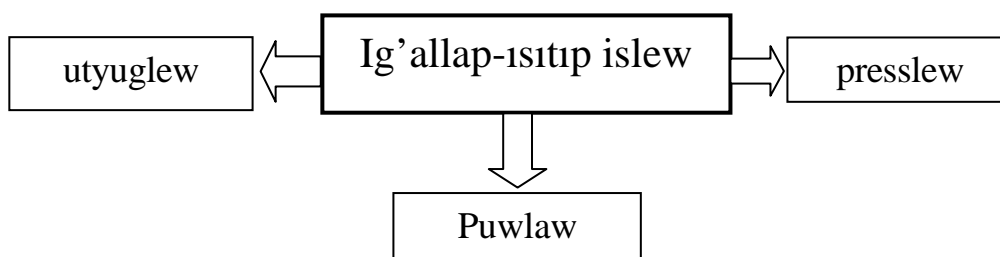
I'g'allap-ısıtıp islew procesi basqışları

Tigiwshilik buyımların ıg'allap-ısıtıp islew degende detal yaki buyımdı arawlı úskeneler járdeminde ıg'allıq, ısılıq hám basım menen arawlı islew túsıniledi.

I'g'allap-ısıtıp islew kiyimlerdi tigiw procesinde hám tayar buyımdı pardozlawda orınlanıwı múmkin. I'g'allap-ısıtıp islewdegi tiykarg'ı maqset buyım detallarına keńislik-kólemlik forma beriw hám hár qıylı tıgıslardı islew, úsıl-kesil pardozlaw, detallardı jelim menen biriktiriden ibarat.

I'g'allap-ısıtıp islew utyuglew, presslew hám puwlaw bolıp bólinedi. Gezleme jipleriniń órliwiniń tıg'ızlıg'ına qarap ıg'allap-ısıtıp islew procesi olarga hár túrli tásir etedi.

I'g'allap-ısıtıp islew úskeneleri hám qurılımaları

Kiyim tigiwdegi tiykarg'ı ıg'allap-ısıtıp islew úskeneleri hám qurılmalarına utyug, utyuglew stolı, pressler, hawa-puw manekenleri, dekatir hám hár túrli qálipler kiredi.

Házirgi waqıtta tigiwshilik sanaatında elektr-puw pressleri keń qollanılmaqta. Olarda ıssılıq puw hám elektrden keledi. Puw islenetug'in detallardı ıg'allaydı, elektr bolsa zárúr temperaturanı támiyinleydi.

Press ultanlarınıń temperaturası islew beriletug'in gezlemelerge qarap ornatıladı. Eger gezleme quramında hár túrli talshıqlar bolsa, ultanınıń temperaturası ıssılıqqa eń sezgir talshıqqa qarap ornatıladı. Har bir presste eki ústingi hám tómengi ultan boladı. Presslew kúshine qarap pressler awır, ortasha, jeńil presslerge bólinedi, wazıypasına qarap universal, arawlı túrlerge bólinedi. Hayallar hám balalar jeńil kiyimleri hámde jip gezlemelerden kiyimler tigiwde detallarınıń shetlerin (tag'ılma qaqpaqları, tag'ılmalar, qaplama qaltalar) qayırıw ushın da stolga ornatılǵ'an falspressler qollanıladı.

Puw-hawa manekeni iyinli kiyimlerde uzil-kesil ıg'allap-ısıtıp islew ushın mólsherlengen. Maneken ventilyator, tiykar hám ıssıǵ'a shıdamlı gezlemeden belgili bir ólshemge iye gewde formasında tigilgen qap kiygizilgen temir karkastan ibarat. Tayar buyım manekeńge kiygiziledi, tegislenedi, shetleri arawlı qısqıshlar menen bekkemlenedi hám ventilyator iske túsiriledi.

Utyugler. Qızdıırıw usılına qarap utyugler puw, elektr hám puw-elektr utyuglerine bólinedi. Tigiwshilik sanatında spiraltárizli qızdıırıw elementleri bar elektr utyugler keń tarqalg'an. Ig'allab-ısıtıp islewde temperatura rejimine ámel etiw maqsetinde termoregulyatorlı utyugler qollanıladı.

Hár túrli operasiyalardı orınlaw ushın bir-birinen salmag'ı, ólshemleri hám quwatlılıǵ'ı menen parqlanatug'in utyugler qollanıladı.

Dekatirler gezlemeni puw menen islep onıń sapasın jaqsılaw- tıǵ'ızlaw, jumsartıw hámde tigiw hám kiyiw paytında kirisisiwine jol qoymaw ushın qollanıladı.

Ig'allab-ısıtıp islew qurılmaları. Ig'allab-ısıtıp islew beriwde miynet ónimdarlıg'ın arttırıw hám buyımdı islew, sapasın jaqsılaw ushın hár túrli qurılmalar: qálipler, búrkgish hám utyuggezlemeler qollanıladı.

Qáliplerdiń fórması hám ólshemleri orınlanatug'ın isler xarakterine qarap hár túrli boladı. Olar operasiyanıń xakteri hám islenetug'ın gezlemenıń túrine say keletug'ın mayıtı menen qaplanadı.

Gezlemeni ig'allag'ısh –búrkegish islenip atırǵ'an detalǵ'a suw búrkiw ushın qollanıladı.

Ig'allap-ısıtıp islew tártibi

Ig'allab-ısıtıp islew beriwge hár túrli materiallar hár qıylı tásir etedi, ol materialdıń talshıqlı quramına, buralıw dárejesine, materialınıń óriliwine, islew beriletug'ın detaldıń qalıńlıǵ'ına hám basqalarg'a baylanıslı. Sonıń ushın talap etilgen sapanı támiyinlew, material qásiyetin saqlaw, jumıs ónimin arttırıw, islew beriw tártibin tuwrı tańlaw hám og'an ámel etiw kerek.

Ig'allab-ısıtıp islew tártibi degenede jumıs sapasın támiyinlewshi temperatura, ig'allıq, olardıń tásir etiw dawamlılıǵ'ı hám basımı hámde olardıń ózara baylanıslılıǵ'ı túsiniledi. Islew beriw procesin tezlestiriwge tásir etiwshilerden biri ig'allıq bolıp, onıń shaması material túrine baylanıslı. Artıqsha ig'allıq islew beriw waqtın uzaytıdı, jumıs ónimin páseytedi, sapasın jamanlastıradı.

Material óz qásiyetin ósgertpeytug'ın gradusqa shekem ısıtıladı. Temperatura, talshıq ıssılıqqa shıdamlılıǵ'ına baylanıslı. Jol qoyılatug'ın artıqsha qızdırıw bekkemlikti tómenletedi hám reńin ózgerdedi, hátte materiladı jemiredi. Utyuglew betiniń buyımgá tiyip turıwı dawamlılıǵ'ı utyuglenip atırǵ'an buyımnıń materialına hám qalıńlıǵ'ına baylanıslı.

Formanı saqlaw ushın ig'allıqtı jog'altıw kerek, yag'nıy buyımlar ıssı hawa yaki ıssı puw tásirinde keptiriledi, bunda ig'al sorıp alınadı, materialǵ'a ıssı hawa búrkip keptiriledi.

Issılıq-ig'allıq islewi utyuglew (utyug penen), presslew (press járdeminde) hám puwlaw (puw manekenleri járdeminde) arqalı orınlanadı.

Detallardı termoflksaciyalaw haqqında mag'lıwmat

Tigiwshilik sanaatı hámde turmıslıq xızmet kórsetiw tarmag'ı xızmetkerleri aldına qoyılǵ'an tiykarg'ı wazıypalardan biri - kiyim sapasın jaqsılaw bolıp tabıladı.

Tigiwshilikti rawajlandırıwdag'ı áhmiyetli aldınǵ'ı jónelislerden biri termiflksaciya metodı, yag'nıy, ústi kiyim detallarına basqa bir materialdı jabıstırıw metodın engiziwden ibarat esaplanadı. Basqa materiallar jabıstırılǵ'an detallar kiyimniń sırtqı kórinisin kórkemlestiredi hám kiyiw dawamında kórinisin ózertpeydi. Detallarg'a bir tárepine jelim qaplang'an qatırma materiallar jabıstırıladı. Ústi kiyimniń aldınǵ'ı tárepi, ádip, ústingi jag'a, tómengi jag'a, qalta qaqqarları, listochkalar sıyaqlı detallarg'a qatırma jabıstırıladı. Kiyimniń ayırım orınları kiyim aldınǵ'ı bóleginiń borti átirapları, kiyimniń aldınǵ'ı bóleginiń qırqpa qaptal bólekleri, koketkalar hámde detallardıń qırqımları: kiyim etegi, jeń ushı, jag'a hám jeń omızları, qaptal qaltalar qırqımları hám basqalardı puqtalaw ushın da qatırmalar jabıstırıladı.

Detallarg'a jabıstırıw ushın jip gezeleme hám viskoza tiykarındag'ı bir tárepke jelim qaplang'an hámde toqıma bolmag'an materiallar qollanıladı.

Qatırma materiallardan pishilgen detallar tiykarg'ı detallardan 0,3-0,5 sm ensizlew bolıwı, qatırmanıń qırqpa shetleri biriktiriw tigislerine 0,1-0,2 sm kirip turıwı kerek. Jabıstırıw ushın mólsherlengen qatırma materiallardan tigilgen detallardıń boylama jibi arqaw detallarındag'ı boylama jip jónelisinde bolıwı tiyis.

Jelim qaplamalı gezlemelerden pishilgen qatırma detallar tiykarg'ı detallarg'a vitochkalar, bórtpeler tigiwden, qaltalardı biriktiriw hám olardı basqa detallarg'a biriktiriwden aldın, yag'nıy biriktiriw tiginis túsiriwden aldın jabıstırıladı.

Detallara qatırma jabıstırıw procesi ıǵ'allap-ısıtıp islew jolı menen ámelge asırıladı. Qatırmalardı tiykarg'ı detallarg'a biriktiriwden aldın tiykarg'ı detal onı tómenge qaratıp qoyıladı, sońınan jelim qaplag'an qatırma material tiykag'ı detaildıń arqa tárepine qoyıladı. Jeńil kiyimdi qatırma materillardan pishilgen

detallar: jag'a, manjet, qalta qaqpag'ı, listochka, belbew, bort yaki ádip hám basqa detallar tómengi tiykardıń kerı tárepine qoyıladı hám utyuglep jabıstırıladı.

Qatırma detallardi tiykarg'ı detallarg'a jabıstırırwda gezlemelerdegi talshıqlar quramına qarap belgili texnologiyalıq rejimlerge ámel etiw zárúr.

A'meliy jumi's 6

Tema: Kiyimniń mayda detallarına islew beriw

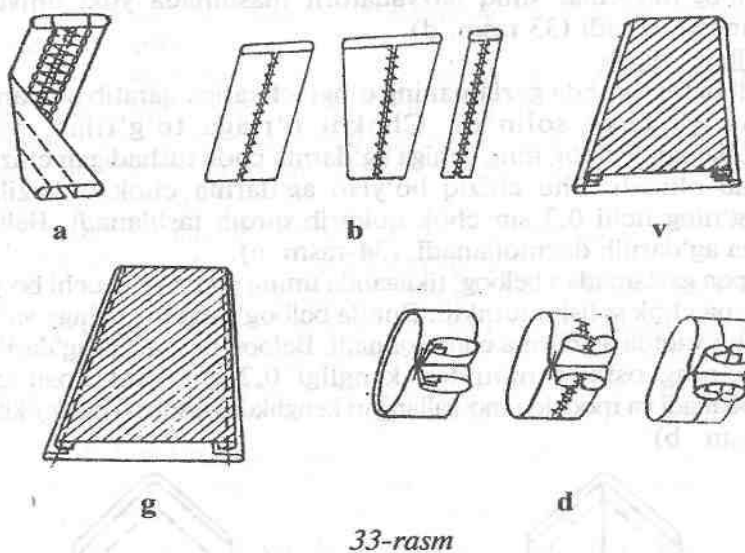
Jumi'sti'n' maqseti: Kiyimniń mayda detalları belbew uslag'ıshlar, belbew, qaltaqaqpaqlardı tigiwdi u'yreniw.

Temani' u'yreniu protsessinde iyeleniletug'i'n a'meliy ko'nlikpeler:

- Belbew uslag'ıshlar ha'm belbew tigiw;
- Qaltaqaqpaqlardı tigiw;
- Tigiw buyımlarında qollanılatur'ın bezew materialların tigiw;

Tema boyi'nsha tiykarg'i' mag'li'wmatlar:

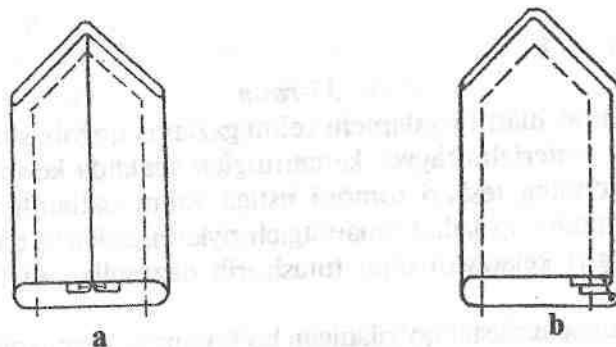
Belbew uslag'ıshlar tigiw. Barlıq túrdegi gezlemelerden islengen belbew uslag'ıshlardı jórmelew mashinasında yaki baxiyaqatarı bos tartılatug'ın qıysıq baxiyaqatarlı mashinada tigiw múmkin (21-súwrt, a).

33-rasm
21-súwrt

Belbew tigiw. Belbey tigiwde gezlemenin onin ishke qaratıp büklenedi. Uzınına qarap tigris salınadı. Tigisti ortag'a tuwrılap, jarıp utyuglenedi, belbewdin ishine awdarma tigris tusetug'in sıziqlar belgilep alınadı. Usı sıziq boylap awdarma tigris ótkeriledi. Belbewdin ushi 0,3 sm tigris qaldırılıp qırqıp taslanadı. Belbew onına awdarılıp utyuglenedi (22-súwret, a).

Juqa gezlemeden belbew tigiwde onın on ziyi hám ushi boylap awdarma tigris salıw múmkin. Bunda belbewdin bir ishına hám qaptal ziyine bir waqıtta awdarma tigris salınadı. Belbew onına awdarıladı. Belbewdin tómengi tárepinen keńligi 0,2 sm kant payda etilip utyuglenedi hám modelde mólshherlengen keńlikte bastırma tigris tigiledi (22-súwret, b).

34-rasm

22-súwret

Qaltaqaqpaqlardı tigiw. Ústki kiyimlerde qaltaqaqpaqlar qırqpa qaltalardin, qaplama qaltalardin quram bólegi bolıp esaplanadı. Geypara kiyimlerde qaltaqaqpaqlar tek bezew rolin atqaradı.

Qaltaqaqpaqlarg'a jelim qaplang'an gezlemelerden tayarlang'an qatırma qoyılıwı múmkin. Bir tárepine jelim qaplang'an gezlemeden tayarlang'an qatırma tiykarg'ı gezlemeden pishilgen qaltaqaqpaqtın kerisine jelim tárepi menen qoyıladı, sonda qatırma shetleri qaltaqaqpaqshetinen 0,6-0,8 sm ishke qarap turıwı hám awdarma tigrislerdin astına túsip qalmawı kerek. Qatırma utyug járdeminde biriktiriledi.

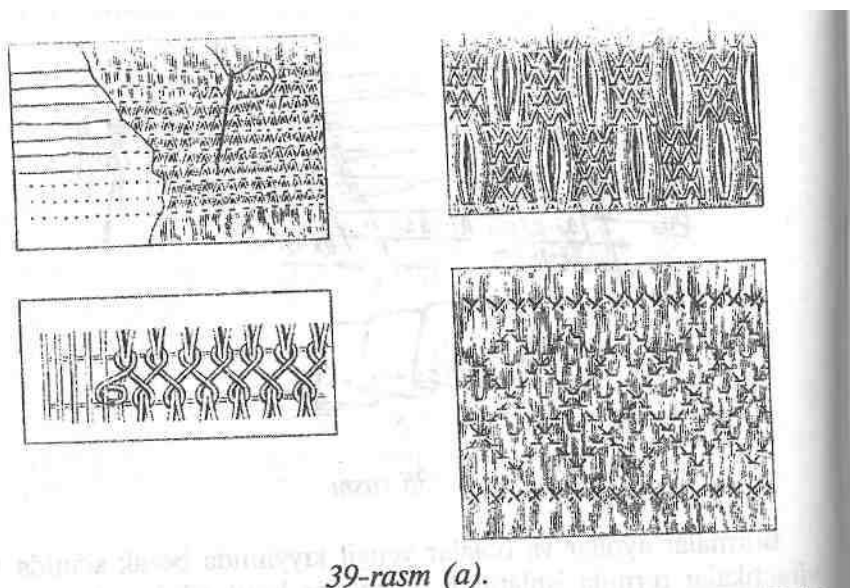
Tigiw buyımlarında qollanilatug'ın bezew materialların tigiw.

Kiyim tigiwde hár qıylı jiyek, sutaj, tor, búrmeler, buflar, vafilar keń qollanıladı.

Jiyek hám sutaj balalar hám hayallar kiyimlerinde hám bluzkalarda bezew ushın qollanıladı. Jiyek hár túrli reńli hám nag'ıslı boladı. Onı belgilengen sızıq boyınsha ońı menen qoyıp, ortasınan bastırma tigis penen tigiledi.

Sutaj benen kiyim jag'asınıń, manjetlerdiń shetleri, etegi hám basqa orınları bezeledi.

Qolda tayarlang'an vuflar hár túrli nag'ıshlı boladı. Buflar detallardıń kerı tárepinen noqatlar yaqı sızıqlar tárizinde belgilep alınadı. Buf qatarları arasındag'ı aralıq 0,8-1,0 sm bolıwı zárúr. Hár bir qatardag'ı noqat bir-biriniń dál tómenine túsiwi kerek. Aldın sırma qabıwqatar túsiriledi; bunda iyneniń anıq noqatta qadalıwı hám eki noqat arasınan shıg'arılıwı kerek. Sońınan jip mayda taqlamanıń búkpeleri joqarıǵa shıg'atug'ın etip kerip tartıladı. Mayda taqlamalar keyin ala jılıstırıw múmkin bolg'an dárejede keriledi. Mayda taqlamalar payda bolg'annan keyin gúl tigiwge kirisiledi (23-súwret, a).

39-rasm (a).
23-súwret

A'meliy jumi's 7

Tema: Kiyimge bezew beriw elementlerine islew beriw usılları

Jumi'sti'n' maqseti: Kiyimge bezew beriw elementleri: vitochkalarg'a, releflerge ha'm koketkalarg'a islew beriw usılların u'yreniw.

Temani' u'yreniu protsessinde iyeleniletug'i'n a'meliy ko'nlikpeler:

- Vitochkalarg'a islew beriw usı'llari';
- Releflerge islew beriw usılları;

- Koketkalg' a islew beriw usılları;

Tema boyi'nsha tiykarg'i' mag'li'wmatlar:

Vitochkalg' a islew beriw. Kiyimge insan gewdesine say forma beriw, sonday-aq kiyimniń gewdege jaqsı úylesip turıwın tamiyinlew ushın tiykarg'ı detallarg' a vitochkalar islenedi. Vitochkalardıń kirimi hám sanı kiyimniń gewdege jabısıp turıwı dárejesine qarap belgilenedi.

Vitochklar kiyim joqarısında hám belinde bolıwı múmkin. Joqarıdag'ı vitochkalar iyin tigusinen, jag' a omızınan, jeń omızınan yaqi qaptal tigusinen baslanadı. Hayallar kiyiminde bunday vitochkalar tiykarg'ı element esaplanadı. Olar kókirekte yaqi jawırında dóneslik payda etiw ushın zárúr. Belden baslang' an vitochkalar kiyimniń beline jabısıp tirıwın támiyinleydi.

Vitochkalar qırqpa hám tutas bolıwı múmkin. Jeńil kiyimlerdegi vitochkalar tutas boladı.

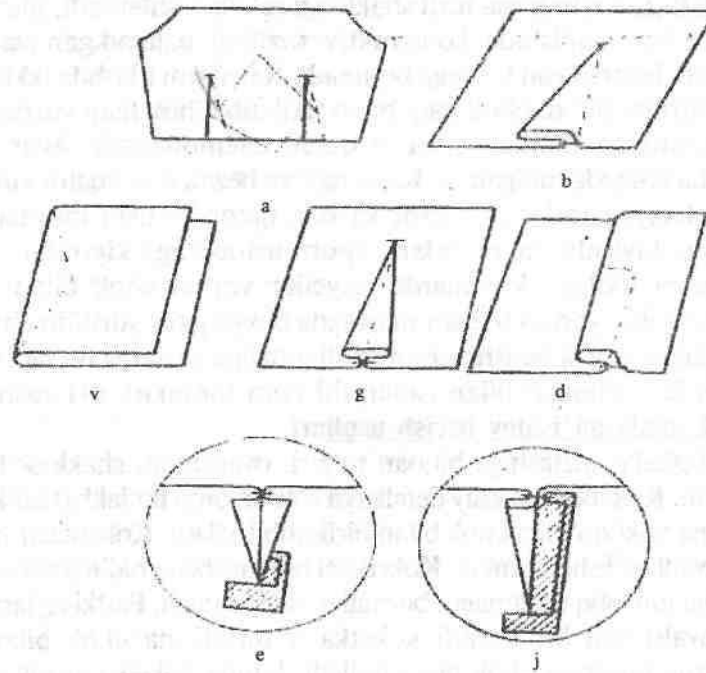
Kiyimniń modeline qarap vitochkalar jumsaq taqlamalarg' a ótiwi, vitochkamayda-taqlamalar, taqlamalar, qırqpalar hám bórtpe tigusler menen almastırılıwı múmkin.

Qırqımnan baslanatug' ın vitochkalar detaldıń kerisinen qosımsha úlgi boyınsha úsh sızıq penen, detal ortasındag' ı vitochkalar bolsa tórt: orta, qaptal sızıqlar hám vitochkanıń bas hám aqırın bildiretug' ın sızıqlar menen belgilenedi.

Detail vitochkanıń orta sızıg' ı boyınsha ońın kerisine búgip qoyladı. Kiyimlerdi jeke buyırtpalar boyınsha tigiwde vitochkalar aldın qaptal sızıg' ı boyınsha kóklep alınıp, keyn biriktirip tigiledi. Kóklew jibi alıp taslanadı hám vitochkanıń orta sızıg' ı tigiw tigusine anıq keltirilip, vitochka jarıp utyuglenedi (24-súwret, a,b). Bunnan soń modeline muwapıq vitochka biriktirip utyuglenedi. Jumsaq taqlamalarg' a ótetug' ın vitochkalar áweli kóldeneńine, soń qırqım jónelisinde múyesh astında tigilip, múyeshtegi baxiyaqatar qayırılıp qoyladı (24-súwret, v).

Detail ortasındag' ı vitochkalardı tigiw vitochka ushlarınıń birinen baslanıp aqırında tegis tamamlanadı hám puqtalanadı.

Vitochka tigusleri modelde kórsetilgen tárepke jatqarılıp utyuglenedi.

40-rasm
24-súwret

Releflerge islew beriw. Kiyimlerde hár túrli formadag'ı relefler, olar gewde formasın payda etiwde konstruktiv wazıypanı atqaratug'ın hám bezew wazıypasın orınlawshı túrlerge bólinedi. Releflerdi tigiwde eki detal biriktirilip, birdey tigus haqı menen tigiledi. Tigus haqı jórmelenedi hám buyımnıń oraylıq bólegine qarap utyuglenedi. Eger model boyınsha názerde tutılǵ'an bolsa, ońınan bezew tigusqatarı júritiledi. Bezew tigusqatarlar bir qatar hám eki qatar bolıwı múmkin.

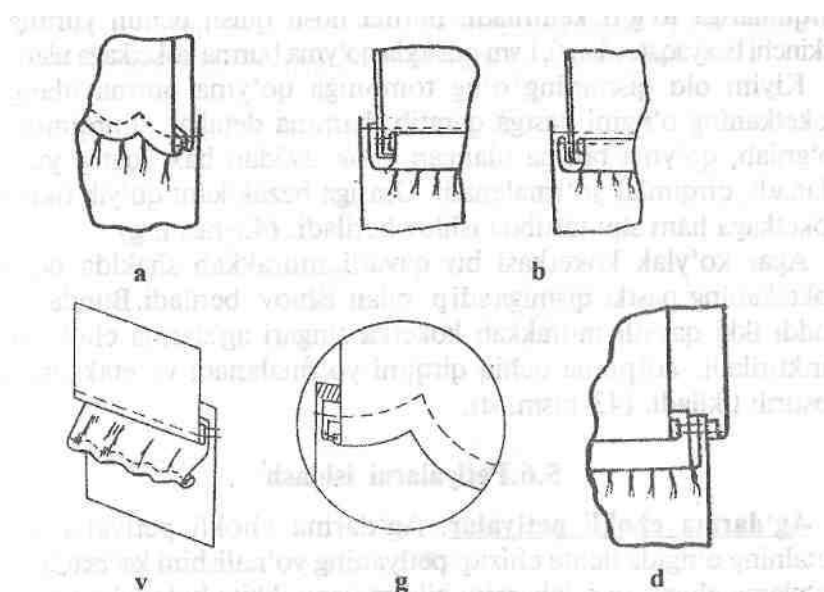
Koketkalarǵ'a islewberiw usılları. Koketkalar dúzilisine qarap tuwrı, ovaltárizli, formalı bolıwı múmkin. Koketkalar tiykarg'ı detallarǵ'a (aldıng'ı hám artqı bólekke) biriktirme, bastırma yaki qoyma tigus penen biriktirip tigiledi. Koketkalar bir yaki eki qabatlı bolıwı múmkin. Koketkanı biriktiriwden aldın tiykarg'ı detalda modelge muwapıq taqlamalar, búrmeler tigip alınadı.

Koketkalar eki qabatlı bolǵ'anda tiykarg'ı detalǵ'a biriktirme tigus penen eki túrli usılda biriktiriledi.

Birinshi usılda ústingi hám astıng'ı koketkalerdiń ońın ishke qaratıp, olardıń arasına tiykarg'ı detaldıń oń tárepin ishki koketka ońına qaratıp, qırqımları

tuwrılanadı hám 1,0-1,5 sm tigus haqı qaldırıp beriktiriledi. Koketka oına awdarıladı. Bul usıl koketkalar detal tutas pishilgen hallarda qollanıladı.

Eger koketka eki bólek bolıp, biri ekinshiniń ústine ótetug'ın bolsa, birinshi tigus penen bekitip, qırqımları jórmelenedi, bul ekinshi usıl esaplanadı. Quramalı kóketli kóylek gewde bólimine bekitiw ushın ústingi hám tómengi koketkalardı, oın ishke qaratıp qoyıp, qırqımlardı tuwrılap, 0,5-0,7 sm keńlikte awdarma tigus penen tigiledi (25-súwret, a).

43-rasm
25-súwret

A'meliy jumi's 8

Tema: Hayallar hám balalar kiyimleriniń tag'ılmaları'na islew beriw

Jumi'sti'n' maqseti: Hayallar hám balalar kiyimleriniń tag'ılmaları'ni'n' tu'rleri ha'm olarg'a islew beriw usi'llari'n u'yreniw.

Temani' u'yreniu protsessinde iyeleniletug'i'n a'meliy ko'nlikpeler:

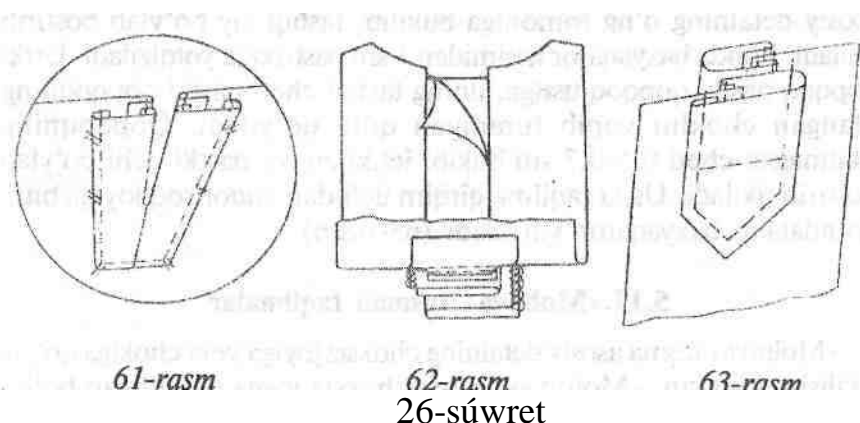
- Tag'ılmalarg'a islew beriw;
- Bastırma qaqpaqlı tag'ılma;
- „Molniya“ lentalı tag'ılmalar;

Tema boyi'nsha tiykarg'i' mag'li'wmatlar:

Tag'ılmalarg'a islew beriw. Hayallar hám balalar kiyimleriniń jeńlerinde, kókirek bóleginde, yubka bóliminde hám basqa jerlerinde tag'ılma bolıwı múmkin.

Tag'ilmalar bir yoki eki mag'izli, „molniya“ lentalı, bastırma yoki ótkerme qaappaqlı boladı.

Ádipli tag'ılma (26-súwret). Adiptiń sırtqı qırqımları jórmelenedi yaki ishke qaratıp búgip universal mashinada tigiledi. Ótkerme qaappaqlı tag'ılma (26-súwret). Qaappaq ońın ishke qaratıp uzınına eki búgiledi hám joqarı sheti awdarma tigus penen tigiledi. Qaappaq ońına awdarılıp, tigisi tuwrılanadı hám joqarısı menen qaptal táreptegi búgilgen juyleri utyuglenedi. Shep hám oń qaappaqtıń tigilmegen shetleri tiykarg'ı detaldıń ońına belgilengen sızıq boylap biriktiriledi. Bul sızıqlar arası bolsa qaappaqlardıń tayar bolg'andag'ı ońına teń boladı. Múyesh orınlarda tigus haqı tiykarg'ı detal tárepinen qırqıp qoyıladı. Oń qaappaqtı shep qaappaq ústine qoyıp, tómeni ushları tuwrılanadı hám universal mashinada eki yaki úsh qaytarma baxiyaqatar júrgizip puqtalanadı. Qaappaqlar biriktirilgen tigusleri menen tómeni qırqımları arnawlı mashinada jórmelenedi.

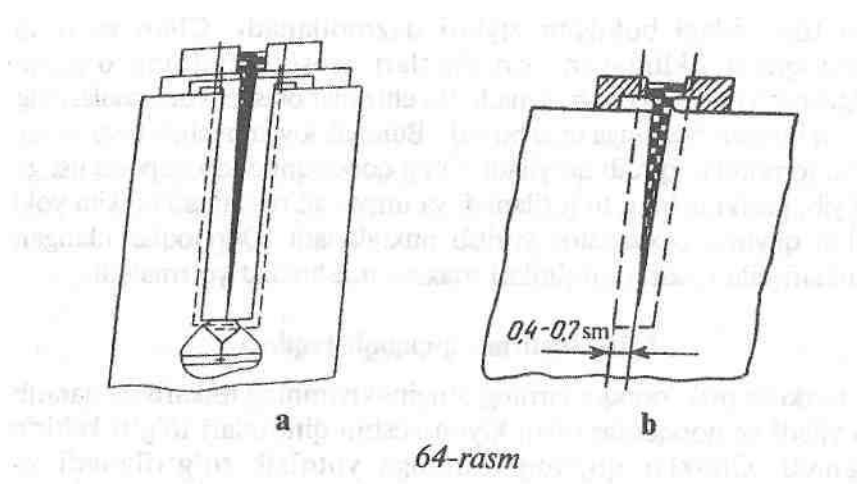
Bastırma qaappaqlı tag'ılma. Astıng'ı hám ústingi qaappaqlardıń ońın kiyimniń terisine qaratıp qoyıladı hám qaappaqlar menen kiyim kesimi qırqımları tuwrı keltirip biriktiriledi. Tigusler qaappaq tárepke jatqarıp tuwrılanadı hám utyuglenedi. Qaappaqlar kertimlerge sáykes keltirip, ońın ishke qaratıp búgiledi hám joqarı ushları búgilgen ziyden kertimge shekem awdarma tigus penen tigiledi. Payda bolg'an múyesh ońına awdarıp tuwrılanadı hám utyuglenedi.

„Molniya“ lentalı tag'ilmalar. „Molniya“ lenta tiykarg'ı detaldıń tigissiz jerine qoyıp tigiliwi múmkin. „Molniya“ lenta tigissiz jerge tigiletug'in bolsa (27-súwrt,

a), ol jerge aldın mag'ız qoyıp alınadı. Bunıń ushın mag'ızlar sheti kant keńliginen 0,7-1,0 sm artıq keńlikte kerisin ishine alıp búgiledi.

Olardıń ońın tiykarg'ı detaldıń ońına qaratıp, qırqımların tag'ılma kesimi tárepke qaratıp qoyıladı hám belgilengen sızıqlar boylap universal mashinada biriktiriledi. Tiykarg'ı detaldıń baxiyaqatarlar arasındag'ı ornı ortasınan qırqılıp, kesim ushları baxiyaqatarlar aqırına 0,1 sm jetkermesten qıyalatıp qoyıladı.

„Molniya“ lenta tigiske tigiletug'ın bolsa (27-súwret, b), tigus túsirilip atırg'anda lenta qoyılatug'ın ornı tigilmesten qaldırıladı. Tigilgen tigus jarıp utyuglenedi hám tag'ılma ushın tigilmey qaldırılǵ'an ornı shetleri búgip utyuglenedi. Búgip utyuglengen ziyler tómenine tiykarg'ı detaldıń kerı tárepinen „Molniya“ lenta qoyıp, tiykarg'ı datalg'a bastırıp tigiledi. Bunda baxiyaqatar búgip utyuglengen ziylerden 0,4-0,7 sm aralıqta, taqlama ushında bolsa kesimge perpendikulyar jóneliste, lenta túsiriletug'ın 0,1-0,5 sm aralıqta ótedi.

A'meliy jumi's 9

Tema: Kiyimnin' jag'asi'na ha'm jen'ine islew beriw

Jumi'sti'n' maqseti: Kiyimnin' jag'asi' ha'm jen' tu'rleri menen tani'siw ha'm olarg'a islew beriw usı'llari'n u'yreniw.

Temani' u'yreniu protsessinde iyeleniletug'i'n a'meliy ko'nlikpeler:

- Ótkerme jag'alardı tayarlaw hám omızg'a ótkeriw;
- Moyın jiyegine islew beriw usı'lları;

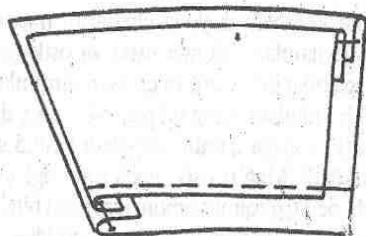
- Jeń awzına islew beriw;
- Jeńlerge islew beriw hám jeń ushına ornatiw;

Tema boyı'nsha tiykarg'i' mag'li'wmatlar:

Jag'alarg'a islew beriw. Ótkerme jag'alardı tayarlaw hám omızg'a ótkeriw.

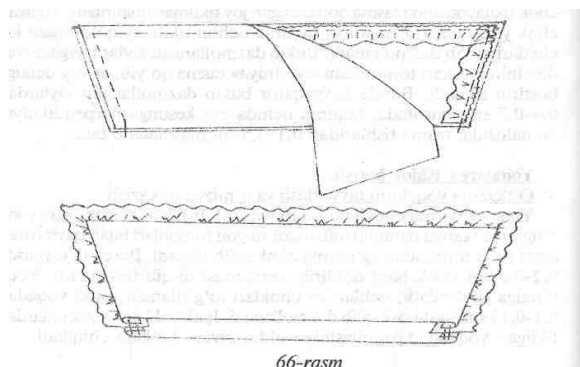
Jag'a awdarma tigusli bolsa (28-súwret), ústingi jag'a menen tómengi jag'a ońın ishke qaratılıp juplanadı hám qaptal tárepleri menen qaytarması tómengi jag'a tárepinen awdarma tigus salıp tigiledi. Múyesh jerlerinde 0,2-0,3 sm tigus haqı qaldırıp, artıqshası qırqıp taslanadı. Jag'a ońına awdarıladı, ushları hám tigusleri tuwrılanadı, ústingi jag'adan 0,1-0,15 sm kant payda etip utyuglenedi. Jipek yaki jún gezlemelerden tigilgen jag'alar utyugleniwden aldın ziyleri kóklep shıg'ıladı.

Jag'alar bezew detallar qoyma búrme, tor, kant penen islenetugin bolsa, búrmeler, tayarlap alıng'an tor yaki uzınına eki búklep utyuglengen kant áweli tómengi jag'a shetlerine kóklep biriktirip alınadı, sońınan ústingi hám tómengi jag'alar oń táreplerin ishke qaratıp juplanadı hám universal mashinada tómengi jag'a tárepinen biriktirip tigiledi. Kelesi islew beriw tártibi ápiwayı awdarma jag'anı islewdegidey bolıp orınlanadı (29-súwret).

65-rasm

28-súwret

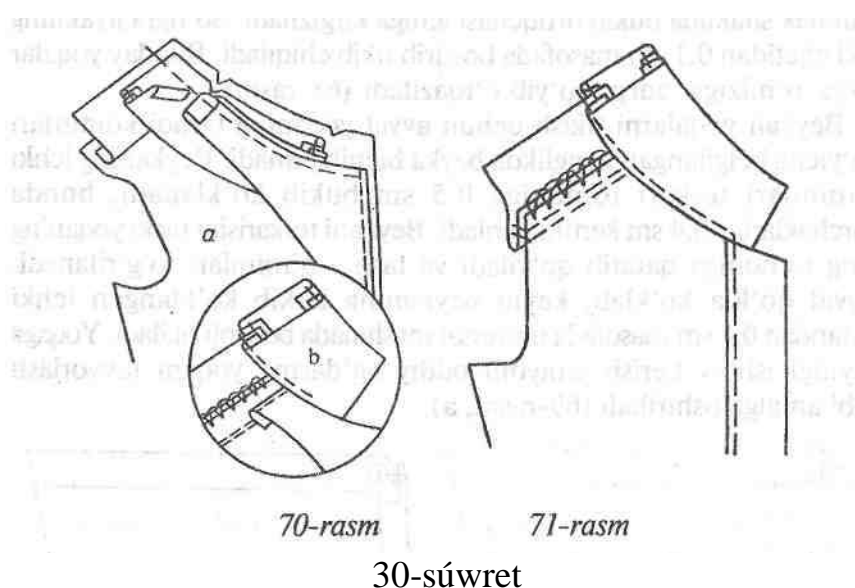
66-rasm

29-súwret

Ádip qaytarması bar kóylekler jag'ası ótkerilip atırg'anda (30-súwret) ádip penen aldı bólegi arasına kertpelerge tuwrılap jag'anıń ońı joqarıg'a qaratıp qoyıladı hám ádip tárepinen iyin tigusine shekem tigus penen bir waqıtta bort ta awdarma tigus penen tigiledi (30-súwret, a). Ústingi jag'anıń tigus haqı kertilip, onı

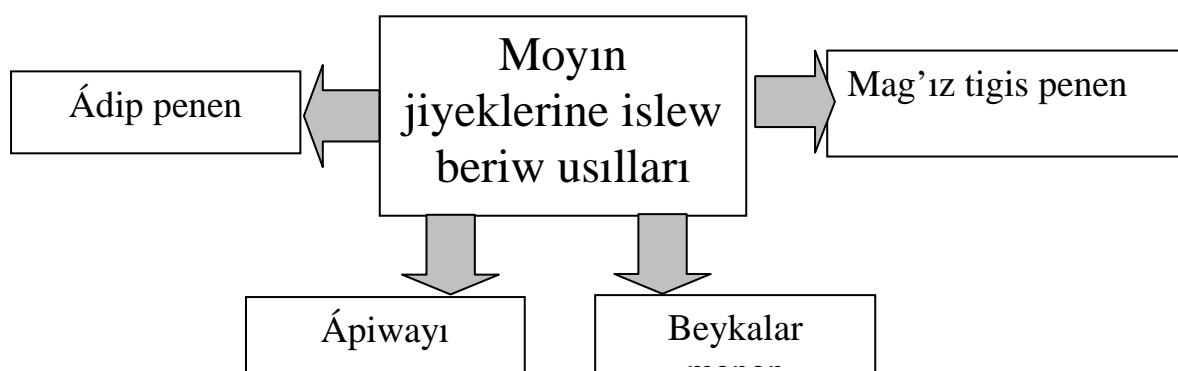
joqarıǵa qaytarıp qoyıladı, tómeniǵı jag'a bolsa ort bólek jiyekke ótkeriledi. Ústingi jag'a tómeniǵı jag'a ústine qaytarılıp, tómeniǵı jag'a ótkerikgen tigis tuwrılanadı. Ústingi jag'a qırqım tárepi búǵıp, ort bólek jiyegine bastırıp tigiledi (30-súwret, b).

Tag'ılması jag'ag'a shekem dawam ettiriletug'ın kóylekler tómeniǵı jag'a menen tiykarg'ı detaldıń oń tárepleri ishke qaratılıp juplanadı hám qırqımları tegislenip, belgi kertimlerine tuwrı keltirilip, tómeniǵı jag'a tárepinen 0,7-1,0 sm keńliktegi tigis penen ótkeriledi (30-súwret).

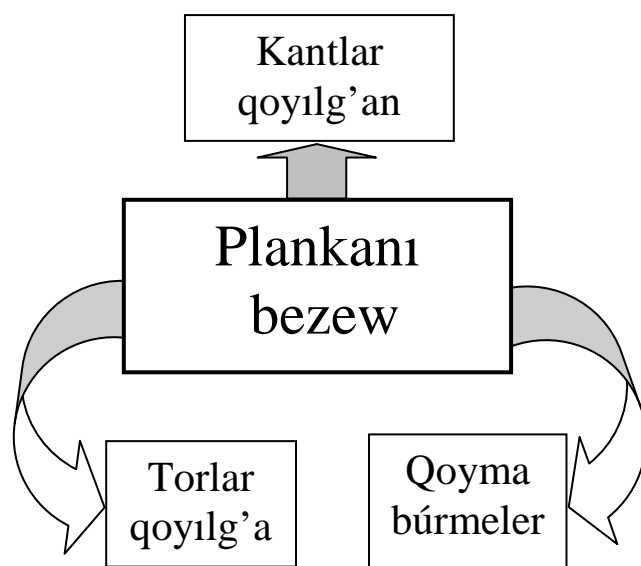
Moyın jiyegine islew beriw usılları

Jag'ası joq jeńil kiyimlerde moyın jiyeklerine bir neshe usıllar menen islew beriliwi múmkin: ádip penen, mag'ız tigis penen, apiwayı hám beykalar menen.

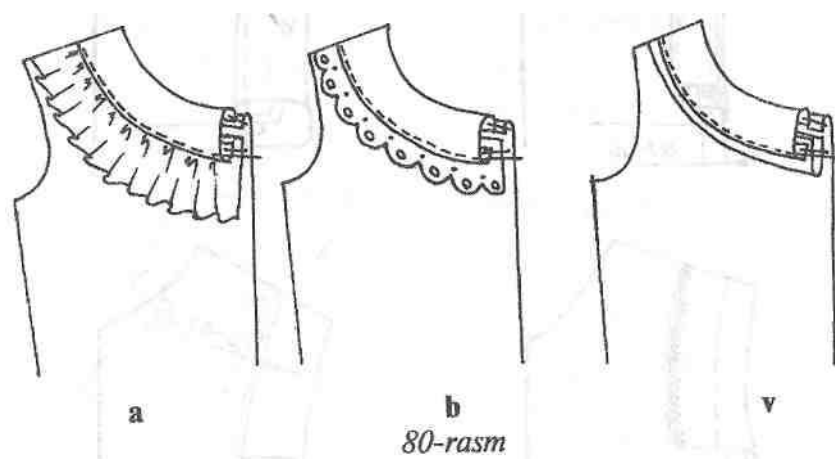
Bul usıllardan eń kóp qollanılatug'ını ádip penen islew beriliwi bolıp tabıladı.

Plankanı bezew menen islew beriwde torlar, qoyma búrmeler hám kantlar qoyılǵ'an bolıwı múmkin.

Torlar yaki qoyma búrmeler eki qatar bas baxiyaqatar júritilip búrmeleri tayarlap alınadı, sońınan plankanıń sirtqı qırqımlarına búrmeli táreplerin tuwrılap, ońın ońına qaratıp jaylastırıladı hám universal mashinada búrme baxiyaqatarlarının ortasınan tigiledi.

Bezewli planka ápiwayı planka sıyaqlı kiyimge biriktiriledi, bezew jalǵ'ang'an tigişleri ishki tárepine biriktirilip, tuwrılanadı hám kóklep alınadı. Planka ziyden 0,1-0,2 sm aralıqta baxiyaqatar júrgizip bastırıp tigiledi (31-súwret, a,b).

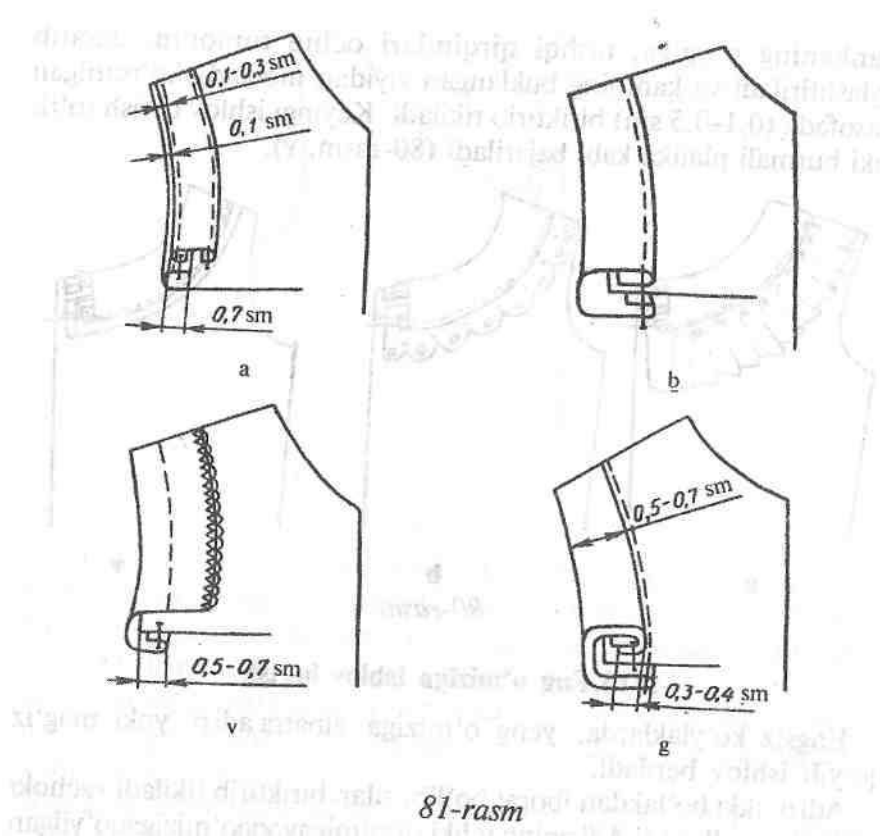

31-súwret, a,b

Jeń awzına islew beriw. Jeńsiz kóyleklerde, jeń awzına álbette, ádip yaki mag'ız qoyıp islew beriledi. Ádip eki bólekten ibarat bolıp, olar biriktirip tigiledi hám tigişi jarıp utyuglenedi. Ádip penen kóylektiń ońı tárepleri ishke qaratılıp

juplanadı. Olardıń iyin tigisleri tuwrı keltirilip, awdarma tigus penen tigiledi. Kelesi islew beriw waqtında tartılıp qalıwı múmkin bolg'an orınlarda tigus haqı kertip qoyıladı. Ádip kiyimniń kerisine awdarıp ótkizip, tigisi tuwrılanıp utyuglenedi. Onın ishki qırqımları qaptal hám iyin tigislerine universal eki qaytarma baxiyaqatar júrgizip shatıladı, aldındıń bólegi menen arqa bólektiń eki-úsh jerine bolsa qolda jasırım qabıw salıp shatıladı (32-súwret,a). kiyimniń qaptal tigisi menen ádiptiń ushları jiyek awdarma tigus penen tigilgennen keyin bir waqıtta tigiliwi de múmkin.

Jeńlerdiń awız qırqımları birqabatlı hám qos qabatlı mag'ız benen tap jag'a omızına tap usınday mag'ızlar menen islew beriw sıyaqlı orınlanadı (32-súwret, b,v,g).

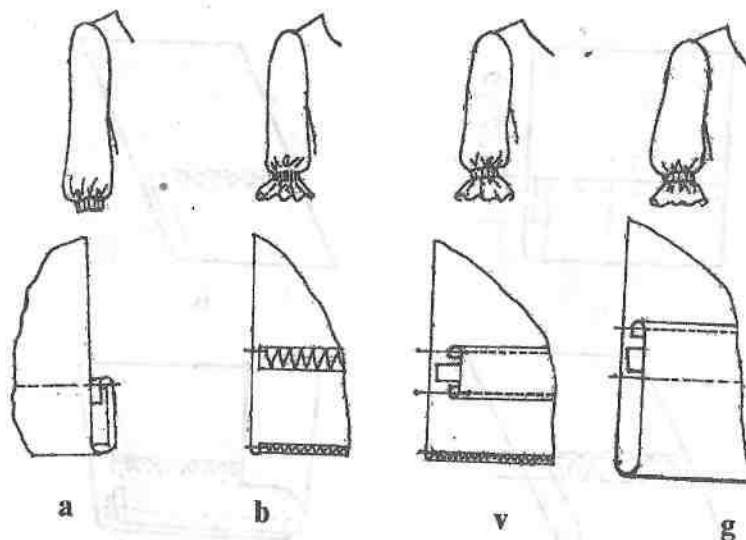

81-rasm

32-súwret

Jeńlerge islew beriw hám jeń ushına ornatıw. Ótkerme jeńler kelte, uzın, bilekke shekem bolıp, jeń ushı hár túrli formalarda, manjetli, rezinalı, qoyma búrmeli, mag'ız qoyıp islengen boladı.

Tuwrı jeń ushına elastik lenta (rezinka) qoyıp tigiwde, jeń qırqımların biriktirip tikkennen keyin, jeń ushı qırqımın jabıq etip búgip, arasına rezinka qoyıp, búgilgen ziyden 0,1-0,2 sm aralıqta universal mashinada tigiledi (33-súwret, a)

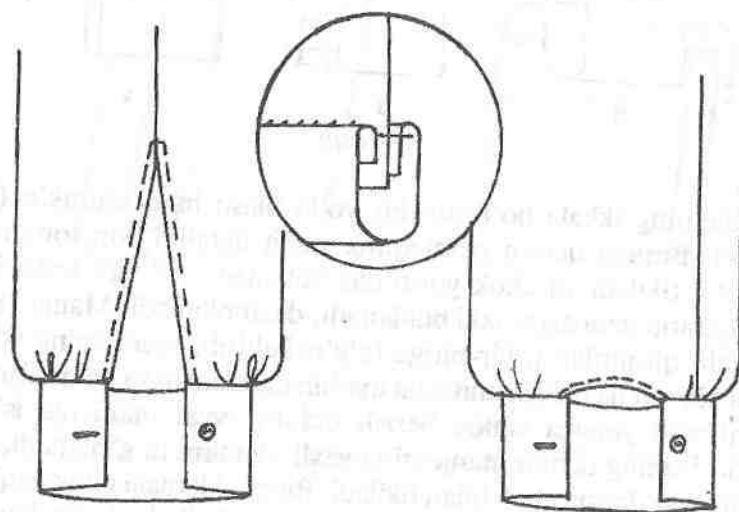

83-rasm

33-súwret

Kóylek jeńi hár túrli formadag'ı qaytarma manjetler menen bezeledi. Ayırın pishilgen qaytarma manjetli jeńlerdi manjet eki bólekten ibarat yaki bir tutas pishilgen boladı. Manjetti jeńge biriktiriwde tag'ılmalar bilek tigisiniń dawanda yaki tutas detaldıń kesimlerinde boladı. Tag'ılmalı bilek tigistiń dawamında islengeninde (34-súwret, a), bilek tigisti tigiwde tómengi bóleginde 7-9 sm tigilmey qaldırıladı, tigus jarıp utyuglenedi. Tigilmey qalg'an bólegi 0,5 sm li jabıq búkpe tigus penen tigiledi. Tayar manjetti jeń ishine biriktiriw de onıń astıng'ı tárepi onıń jeńniń kerisine qaratıp jaylastıladı hám tómengi manjet tárepinen biriktiriledi. Modelde mólsherlengen bolsa, sonıń menen bir waqıtta jeń detaldıń búrmeler yaki taqlamashalar payda etilip tigiledi. Manjet joqarı bóleginiń tigilmegen sheti ishki tárepke búgiledi hám astıng'ı bólegi biriktirilgen tigisti 0,1-0,2 sm jabatug'ın etip, búgilgen ziyinen 0,1-0,2 sm aralıqta bastırıp tigiledi.

Jas balalar kóyleklerinde tag'ılmanı manjet tag'ılması dawamındağı kesimi 0,3-0,4 sm keńlikte eki búgip tigiledi, keyin manjet biriktirilrdi (34-súwret, b)

90-rasm

34-súwret

Jalg'ama manjetti jeńge biriktiriwde eń kóp qollanilatug'ın usıl – jeń ishi kesimine mag'ız qoyıp islew beriw bolıp tabıladı. Jeń ishindegi tag'ılma qırqımg'a mag'ızdıń ońin tiykarg'i detal kerı tárepke qaratıp qoyıladı.

A'meliy jumi's 10

Tema: Kóyleklerin bel bólegine ha'm etek bólegiine islew beriw

Jumi'sti'n' maqseti: Kóyleklerin bel bólegine ha'm etek bólegiine islew beriw usı'llari'n u'yreniw.

Temani' u'yreniu protsessinde iyeleniletug'i'n a'meliy ko'nlikpeler:

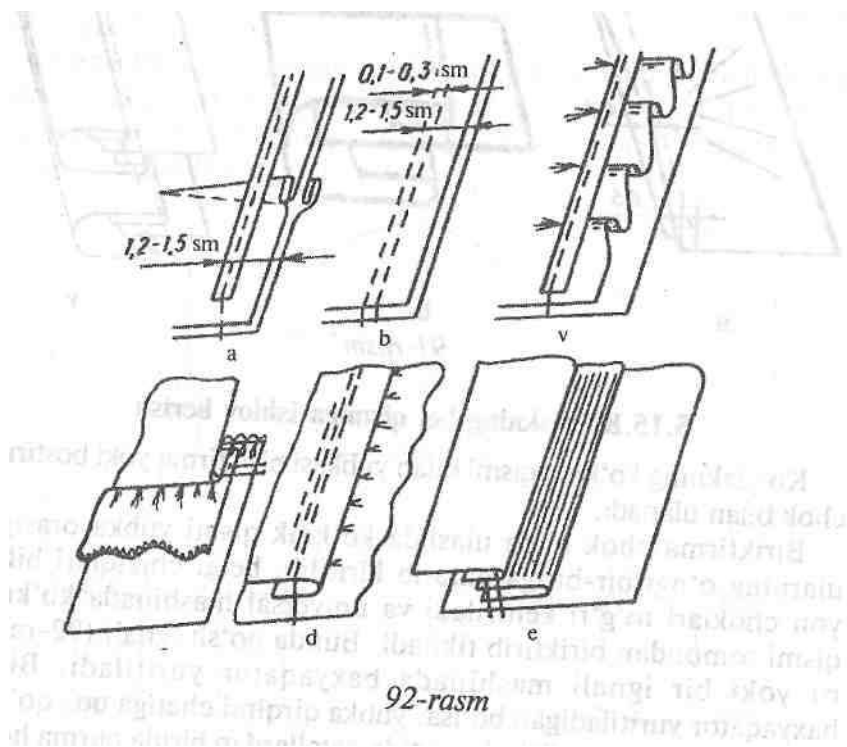
- Kóyleklerin bel bólegine islew beriw;
- Kóylektiń etek bólegiine islew beriw;
- Kóylekti sońg'ı pardozlaw hám sóńg'i ig'allap-ısıtıp islew;

Tema boyi'nsha tiykarg'i' mag'li'wmatlar:

Kóyleklerin bel bólegine islew beriw. Kóylektiń kókirek bólegi menen yubkanı biriktirme yaqi bastırma tigis penen biriktiriledi.

Biriktirme tigis penen biriktiriwde kókirek bólegi yubka arasına, olardıń ońı bir-birine qaratıp kiritilip, belgi sıızıqları menen qaptal tigisleri tuwrı keltiriledi hám universal mashinada kókirek bólegi tárepinen biriktirip tigiledi. Binda qos iyneli (35-súwret, a) yaqi bir iyneli mashinada baxiyaqatar júrgiziletug'ın bolsa, yubka

qırqımı shetine juqa qoyıp tigiledi (35-súwret, b). Tigiw paytında detallardan birinde búrme payda etiletug'ın bolsa, tigisqatar usı detal tárepinen júrgiziledi (35-súwret, v).

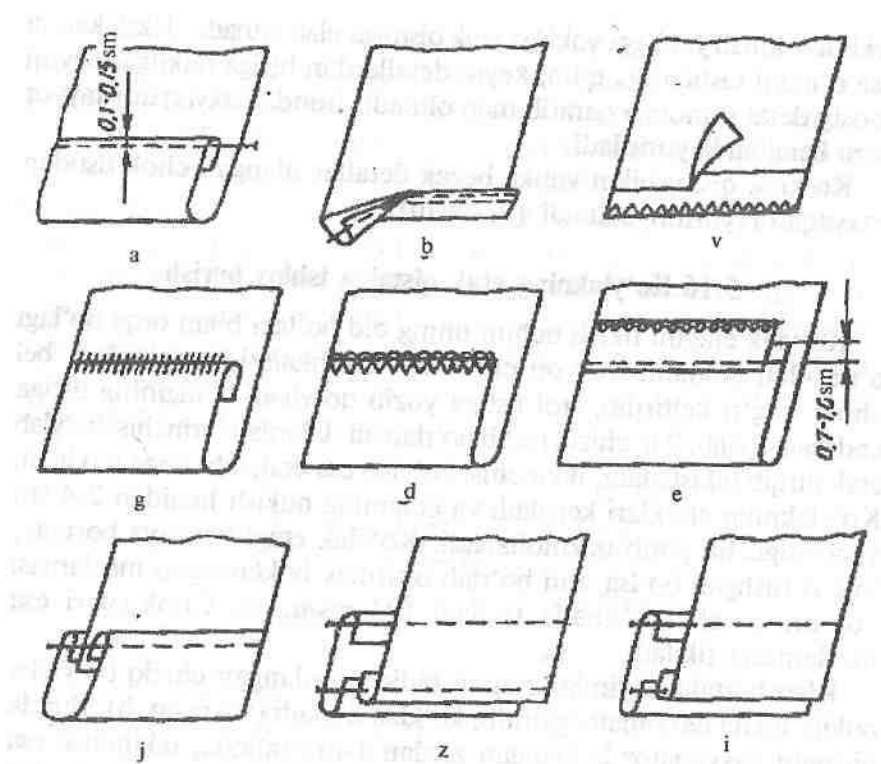
35-súwret

Kókirek bólegin yubkag'a jalg'aw tiginde bezew kant yaki qoyma búrme bolsa, aldın qoyma búrme tayarlap alınadı, búrme bir qálipte tarqatıp yubkag'a yaki kókirek bólimine biriktirip alınadı. Bezek kantlı bolsa ońın sırtqa qaratıp, keyin dtallardıń birine búgilgen ziydi tiykarg'ı detal tárepke qaratıp biriktirip alınadı. Bunda baxiyaqatar tayar kant keńliginen júrgiziledi.

Kóylektiń etek bólegiine islew beriw. Kóylek etegin tigiw ushın onıń aldı bólegi menen arqa bólegi ortasınan búklenip hám qaptal tigusleri, vitochkalar, taqlamalar, bel tigisi tuwrı keltirilip, stol ústine qoyladı. Etegininiń ústine úlgi qoyılıp, 2 sızıq tartıp porlanadı. Olardan birinshisi boylap etek qırqıp tegislenedi, ekinshisi boylap bolsa etek ishkerisine búklenedi. Kóylektiń tigusleri keltiriledi hám etegininiń búgıw haqısınan 2-4 sm joqarısına sheken jarıp utyuglenedi. Kóylek etegi keńeyip barmastan, tuwrı túsken bolsa, onı porlap otırmasatn, búkleytug'ın qurılmasız tigiledi (36-súwret, a). Tigis aqırı bolsa qurılmasız tigiledi.

Kyuosh etekli kiyimler etegin aldın belgilengen sızıq boyınsha búgıp, eki tigisqatar júrgizip, kóklep alınadı (36-súwret, b). Bunda birinshi tigisqatar búklengen sızıqden 1 sm aralıqta, ekinshisi bolsa búgiw haqı qırqımı ishkerisine qaytarıw menen bir waqıtta usı qayırılǵ'an sızıq boylap júrgiziledi.

Tıǵ'ız toqılǵ'an gezlemelerden hám velvet-kord tipindegi jip gezlemelerden tigilgen kóylekler, sonday-aq, plisse, gofre yubkalar etek qırqımları jórmep qoyıladı (36-súwret, v). Kóylek eteginiń búgiw haqı belgilengen sızıq boylap búgilip, jasırın baxıya mashinada tigip qoyıladı (36-súwret, g).

93-rasm
36-súwret

Tútiliwsheń gezlamelerden tigilgen kóylek etegine arnawlı lenta jalǵ'anıp, keyin tiykarg'ı detal terisine búgilip arnawlı mashında tigiliwi múkin. Kiyim etegine bezew mag'ız yaqi beyka qoyıp tigiletug'ın bolsa (36-súwret, j,z), arnawlı búklegish járdeminde bir iyneli yaqi qos iyneli mashinalarda bastırıp tigiledi, yaqi universal mashında aldın kiyim eteginiń terisine mag'ız ońın qoyıp, biriktirip alınadı (36-súwret,i) keyin mag'ızın tiykarg'ı detal ońına qaytarılıp, ashıq qırqımın búgıp bastırıp tigiledi.

Kóylekti sońǵ'ı pardozlaw hám sońǵ'ı ig'allap-ısıtıp islew.

Kóylekte sádep ori'nlar mólsherlengen bolsa, úlgi qoyıp sádep orınları belgilenedi hám arnawlı mashinada jiyeklenedi. Jipli sádep jaylar 3-4 qabat jip tartıp, keyin onı saqıyna salıp jiyeklew jolı menen qolda ori'nlaydı'. Bunday sádep jaylar uzınlıg'ı sádepler ólshemine baylanıslı boladı. Temir ilgeklerdiń ori'nları bolsa 0,4-0,5 sm boladı, kiyimdi tigip bolg'annan keyin artıqsha jipler qıyı'p alıp taslanadı, kóylektiń ońındag'ı borlang'an sızıqlar óshirip taslanadı.

İg'allap-ısıtıp islew beriw ushın aldın detallardıń (bort, belbew, jag'a) shetleri ıg'allanıp tuwrılanadı hám tolıg'ı menen kepkenge shekem utyuglenedi. Kiyimniń tıgısları jarıp utyuglenedi, taqlamaları, bórtpе tıgısları utyuglenedi.

Kóylekterdi sońg'ı utyuglewdi puwlı hawa manekeninde orınlaw da múmkin.

Kóylek terisinen utyuglentug'ın bolsa, utyuggezleme qoyıp utyuglenedi.

Jag'a, manjet, belbewler tómeninen utyuglenedi.

Paydalanig'an a'debiyatlar

1. I. A Karimov “ Yuksak ma'naviyat yengilmas kuch” Toshkent 2008
2. I.A Karimov “ O'zbekiston XXI asr bo'saqasinda”
3. Jsmetullaeva X.Z “Maxsus materialshunosliq tiguvsilik boyinsha” Toshkent 2007
4. Ochilov T.A “ Toqimashiliq materialshunoslig'i” TT,E.S.J 2002
5. N.S Gaipova, M.Z Ismatullayeva, A.S Axmetova, X.Z Ismatullayeva “ Tikuvchilik texnologiyasi asoslari” Toshkent 2006
6. N Xonxojayeva “Naqsh hosil qilish nazariya asoslari” Toshkent 2010

Qosimsha a'debiyatlar

1. www.ziyonet.uz
2. www.kitob.uz
3. www.ziyo.uz

Mazmunı.

Kirisiw

1. A'meliy jumi's. Tigiwshilik buyi'mlari' haqqi'nda uliwma mag'lumatlar.....	5
2. A'meliy jumi's. Qolda ori'nlanatug'i'n jumi'slar.....	9
3. A'meliy jumi's. Tigiw mashinasi'nda ori'nlanatug'i'n ju'mi'slar.....	20
4. A'meliy jumi's. Tigiw mashinalarının' tiykarg'ı mexanizmleri hám mashina tigiş turleri.....	24
5. A'meliy jumi's. Tigiwshilik buyi'mlari'n ig'allap-i'si'ti'p islew beriw.....	28
6. A'meliy jumi's. Kiyimniń mayda detallarına islew beriw.....	33
7. A'meliy jumi's. Kiyimge bezew beriw elementlerine islew beriw usılları.....	35
8. A'meliy jumi's. Hayallar hám balalar kiyimleriniń tag'ılmaları'na islew beriw.....	38
9. A'meliy jumi's. Kiyimnin' jag'asi'na ha'm jen'ine islew beriw.....	40
10. A'meliy jumi's. Kóyleklerden bel bólegine ha'm etek bólegine islew beriw...	46
Ádebiatlar dizimi.....	50